

Årsmelding

2003

OPPLAND SAU- OG GEITALSLAG

1236 Vi merker levende verdier

Os Husdyrmerketabrikk er Skandinavias ledende produsent av merkesystemer. Vi utvikler produktene selv og produserer dem i egen fabrikk i Os i Østerdalen.

- **Combi øremerkesystem**
- **Pat øremerker**
- **Kvikk klaver og bjøller**
- **Rekvisita**

Postboks 70. 2550 Os i Østerdalen

Tlf. kundeservice: 62 49 77 00

www.husdyrmerke.no

OPPLAND SAU- OG GEITALSLAG

SAKLISTE FOR ÅRSMØTET I OPPLAND SAU- OG GEITALSLAG PÅ
HONNE, BIRI, FREDAG 5. OG LØRDAG 6. MARS - 04.

MØTET STARTER FREDAG 5.MARS KL.1100..

1. OPNING
2. GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKLISTE
3. OPPROP
4. KONSTITUERING. VALG AV SEKRETER OG TO TIL Å SKRIVE UNDER MØTEBOKA.
5. ÅRSMELDING FRÅ STYRET FOR 2003
6. REVIDERTE REGNSKAPER FOR 2003
7. GODTGJERSLE TIL LEDER OG STYRET FOR 2003/2004
SAKER SOM STYRET/LAG VIL HA BEHANDLA
8. ORIENTERING FRÅ HED-OPP
9. UTDELING AV UTMERKELSER OG PREMIER
10. FOREDRAG/ORIENTERING OM FORSLAGET TIL NY ROVVILTMELDING
V/ REPRESENTANT FRÅ NSG
11. VALG.
 - A) LEDER FOR 1 ÅR
 - B) TO-2 STYREMEDLEMMER FOR 2 ÅR
 - C) NESTLEDER I STYRET FOR 1 ÅR
 - D) 3 VARAMEDLEMMER TIL STYRET FOR 1 ÅR(I NR. REKKEFØLGE)
 - E) REVISOR FOR 1 ÅR
 - F) TO MEDLEMMER TIL VALGNEMNDA FOR 2 ÅR
 - G) TO VARAMEDLEMMER TIL VALGNEMNDA FOR 2 ÅR
 - H) LEDER I VALGNEMNDA FOR 1 ÅR
 - I) MØTELEDER FOR ÅRSMØTET I 2005
12. ARBEIDSOPPGAVER FOR 2004
13. TID, STED OG OPPLEGG FOR ÅRSMØTET I 2005
14. AVSLUTNING

STYRET.

OPPLAND SAU- OG GEITALSLAG

ÅRSMELDING FOR OPPLAND SAU- OG GEITALSLAG FOR 2003.

STYRET:

LEDER: Kristin Bakke Lajord, Vang i Valdres
NESTLEDER: Pål Kjorstad, Sør Fron
STYREMEDLEMMER: Terje Bakken, Nordre Land
Bjørg Torill Skrebergene, Øystre Slidre
Åge Tøndevoldshagen, Lesja
VARAMEDLEMMER: Knut Høystad, Ringebu
Sissel Rør, Vestre Toten
Nina Kristiansen, Vestre Slidre
SEKRETER/KASSERER: Håkon Sigstad, Kvam
REGNSKAPSFØRER: Ringebu- Fåvang Regnskapskontor, Ringebu
REVISOR: Fron Regnskapskontor, Vinstra

ORGANISASJONSSAKER:

Årsmøtet i 2003 var på Dalseter høyfjellshotell i Espedalen.

Vestre Gausdal sau- og geitalslag var lokal arrangør. Lederen i V.Gausdal, Olaf Sønstegård ønskte vel møtt, og ga ordet til ordfører Olav Olstad. Han ønskte velkommen til Gausdal og orienterte om kommunen.

Lederen i Oppland sau- og geitalslag, Trond Dalsegg, takka for velkomsthelsinga og orienteringa fra ordføreren.

Lederen kom i sin tale til årsmøtet inn på dei mange saker som opptek næringa i desse dager. Spesielt nemnde han rovdyra og dei store tapa desse fører med seg, - tidleg sanking hjelp ikkje.

Dalsegg kom inn på den nye rovviltsmeldinga, og arbeidet med denne Dette må få høg prioritet, meinte han.

Sjukdomssituasjonen på sau- mædi og scrapie - måtte tas alvorleg i åra framover. Dette kan norsk småfehold ikkje leva med.

Lederen kom inn på "blålamma". Det var ein nedgang i talet på P og P- lam i året, men det er enda ca. 10% av lamma som kjem i desse klassene.

Dalsegg kom til slutt inn på det gode samarbeidet som er mellom Bonde- og Småbrukerlaget, Bondelaget og OSG på fylkesplan. Han nemnde og samarbeidet mellom fylkeslaga for sau-og geit i Oppland og nabofylka.

På årsmøtet i 2003 møtte 48 utsendingar fra 30 lokallag. 3 lag var utan representant på årsmøtet. I tillegg møtte heile styret, medlemmer av nemnder, råd og utvalg. Gledeleg var det og at fleire av laget sine æresmedlemmer møtte.

Avlsstatuetten for beste avkomsgranska ver i 2002 gjekk til Turid og Sigurd Krekke for veren Håmar 200122908 med 0-ind. 122.

Premien for beste avkomsgranska bukk gjekk til Ragna og Hans Bakkel for bukken 1999093 med avlsindeks 109 og avlsverdi jur 7.

Premie for beste gjeterhund fekk Anne Kari Veikleengen med hunden Miss Crazy.

På årsmøtet vart Sigurd Krekke, Fåvang, tildelt OSG sin diplom for stor insats for småfehaldet i fylket.

OPPLAND SAU- OG GEITALSLAG

MEDLEMMER I STYRER, RÅD OG UTVALG PÅ LANDSPLAN.

MEDLEMMER I REPRESENTANTSKAPET I NSG: Kristin Bakke Lajord

Ingrid Arneng

MEDLEM I AVLSRÅDET FOR SAUEAVL:

Sigurd Krekke

MEDLEM I UTMARKSNEMNDA I NSG:

Eivind Fossum

MEDLEM I GJETERHUNDNEMNDA I NSG.

Bjørn O.Vaagaasarøygard

MEDLEM I VALGNEMNDA I NSG.

Sigurd Krekke

MEDLEM I NSG SEMIN:

Sigurd Krekke

Oppland sau- og geitalslag hadde i 2003 1621 medlemmer. Det er 80 mindre enn året før.

Styret hadde 6 styremøter og behandla 63 saker. Det har vore 2 styremøter der representanter fra Hed-Opp deltok. På 1 av desse møta deltok også styret i Hedmark sau- og geitalslag.

På møtet 28.03.03 der også Hedmark deltok, tok repr. frå Hed-Opp for seg planene for slaktesesongen for sau, med bl.a. ekstrabetaling for søyer som vart slakta før lammesesongen starta.

Slik ekstrabetaling skulle det også bli etter at lammesesongen var over. Ellers vart aktuelle saker i forbindelse med slakting av sau/geit tatt opp. Her kan ein nemne klassing, innmelding, returslakt m.m. Bjørnstad orienterte ellers litt om omlegginga innan kjøttsamvirket.

På styremøte der Hedmark deltok orienterte Erik Stortrøen frå Tynset om radiobjølleprosjektet. 4 områder i landet deltar, bl.a. 1 område på Tynset er med. På fellesmøtet vart og strtegien for å påvirke Rovviltmeldinga best mulig fram til avgjørelse våren -04 drøfta. Alliansepartnere er viktig her. På møtet vart 2 personer frå kvart fylke valgt til å arbeide vidare med saka. Frå Oppland vart Pål Kjorstad og Åge Tøndevoldshagen valgt. Målet er å få ei best mulig rovviltnedgang for småfænæringa.

Av saker som var oppe på årsmøtet kan nemnast:

- puljetillegg for sau/lam
- klippetillegg for sau/lam
- prisen på vaksen sau

I januar vart det gjennomført 3 regionmøter, slik praksisen har vore dei siste åra. Det var godt frammøte på alle 3 møta.

Styremøte 05.06.03. hadde styret med Espen Bøe frå SNO. Bøe orienterte om SNO sitt arbeid. SNO - oppretta i 1996 - eit serviceorgan - skal drive kontroll - veiledning - informasjon o.s.v.

Styret har sendt brev til alle saueholdere i Oppland.

I brevet tok styret opp:

- smålam - foring
- merking
- utmarksbeite- tilsyn- sinking
- ulovleg omsetning av sau
- tilskotsordningane - bruk og misbruk

OPPLAND SAU- OG GEITALSLAG

Det er sendt høringssvar på følgende saker:

- gaupejakt
- gradert medlemskontigent
- strategi- og handlingsplan for geit 2002-2010
- dyrevelferdsmeldinga
- naturrestaurering av Hjerkinn nasjonalpark
- jordbruksavtala

Styret har sendt innspel til NSG om erstatningsordninga for sau.

Det er i året gjeve støtte til følgende tiltak/møter:

- støtte til Vardal sau-og geitalslag i samband med beitesaka på Vardalsåsen.
- støtte til folkemøte om rovdyrpolitikken på Lillehammer
- støtte til jervemøte i Folldal i regi "folkeaksjonen for ny rovdyrpolitikk".
- støtte til speedklipping på Rudi gard, Sør Fron

Styret har hatt møte med Fylkesmannens landbruksavdeling ang. arbeidsoppgavene til fylkesagronomen når det gjeld avlsrådet for sau..

Det er gjort avtale med TINE om at dei skal ta ansvaret for avlsårbeidet på geit i samarbeid med avlsrådet for geit.
Gunnar Breivik blir ansvarleg for dette.

Sammen med Oppland Bonde-og Småbrukerlag og Oppland Bondelag arrangerte OSG utmarksseminar 19.november.

Saueseminaret var i 2003 på Rondeslottet høyfjellshotell, Otta. Som vanleg var det god oppslutning om seminaret.
Internettssidene til OSG fungerer fint.Pål Kjorstad har ansvaret for desse.

På Landsmøtet i NSG i 2003 møtte: Kristin Bakke Lajord, Pål Kjorstad, Trond Dalsegg, Bjørg Torill Skrebergene, Eivind Fossum og Terje Bakken.

Den 13.10.03 kom eit såkalla problemnotat frå Landbruksdep. når det gjeld geit. Dette på bakgrunn av eit mandat frå jordbruksforhandlingene våren 2003. Ei arbeidsgruppe som vart oppnevnt skulle jobbe ut i frå dette notatet, for å utarbeide målretta virkemiddel for geitehald i Norge. Innholdet i problemnotatet er slik, som det først vart framstilt, svært alvorleg for geitebrukarane på Østlandet. OSG sendte eit brev til styret i NSG i anledning saka. Styret sin geiterep. har deltatt på møte med med ein av personane i arbeidsgruppa. Leder og geiterep. deltok på møte på geitemøte på Hamar 5. og 6. januar-04. Endelig resultat blir gjort kjent 15.02.04.

SMÅFEHALDET I OPPLAND

Utviklingstrekk

Oppland er det neststørste sauefylket i landet etter Rogaland. Sauetalet i Oppland har stort sett vore aukande dei siste 15 åra. For 2003 vart det ein liten nedgang i tal vinterfôra sau per 01.01.2003, men høgare lammetal gjorde at tal sau og lam på beite ved søknadsomgangen 31.07.2003 var om lag likt med året før – 269.571 og 269.558 (-02). Utviklinga med færre men større buskapar held fram, og nedgangen i tal bruk med sau var i fjor større enn på mange år – 112 bruk. 90,0 % av sauens i fylket er registrert i Organisert beitebruk, noko som er ein liten auke fôr året før – 89,2 %.

Geitetalet i fylket hadde ein liten auke i fjor, medan tal bruk med geit fortsett å gå ned. Også det siste året vart det seld geitmjølkkvoter i Oppland: Lesja 1, Sel 2 og Ringebu 1. For fagmiljøet for geit i Oppland er dette ei bekymringsfull utvikling.

Tabellen nedenfor viser utviklinga i sau- og geitehaldet i fylket basert på tellingar pr 01.01. ved søknad om produksjonstillegg:

År	Tal bruk med sau	Vinterfôra sau	Tal bruk med geit	Geit over 9 mndr.
1976		45.351		
1980		67.020		
1985		94.263		
1990		88.143		5.668
1995		104.219		5.445
1996	2.059	108.167	95	5.489
1997	2.067	104.172	88	5.250
1998	2.014	108.066	83	5.063
1999	1.963	112.956	80	4.931
2000	1.927	111.370	74	4.855
2001	1.962	115.851	68	4.615
2002	1.907	118.188	65	4.313
2003	1.795	116.994	62	4.394

Slaktekvalitet

Beitesommeren 2003 var på det jamne. Litt for høg temperatur i ei periode hadde nok negativ innverknad på tilveksten, men slaktekvaliteten var likevel god. Ein årsak til det det siste kan vera at saueigarane synes å ha drive meir plukkslakting enn tidlegare. Truleg har dette samanheng med tilskottet til slaktelam i klasse O og betre på kr 120 kr. Middel slaktevekt veke 35-47 (Hed-Opp) var på 18,2 kg mot 18,3 året før, samt litt mindre feitt. Delen av lam i P-klassene gjekk litt opp. Samla sett må ein kunne si at resultatet i 2003 er middels, men det var til dels store variasjoner innan fylket. Dette viste seg òg på lamma som vart mönstra på kåringssjåa.

Radioaktivitet

Det vart heller ikkje i år gjennomført indikatormålingar for radioaktivitet i august. Ved hovudmålingane i september blir ein stadig større del av målingane gjennomførde i enkeltbuskapar – alle i Valdres og mange i Gudbrandsdalen. Dette blir gjort for å kumne gje individuell nedföringstid for samlege buskapar i området, slik at flest mulig skal få fastsatt nedföringstid i samsvar med nivået i buskapen. Spesielt er dette aktuelt i beitelag som omfattar store område, og der ein har hatt stor sprik i tidlegare år. Måleresultata var på nivå med 2001, dvs. ein del lågare enn i fjar.

Det blir nå gjeve ein standardsats på kr 100 som kompensasjon for ekstra arbeid knytta til pålagt frammøte med dyr til måling. For 2003 vart det betalt ut kr 439.100 i denne samanheng, dvs. for 4.390 lam. I realiteten vart det målt vel 4.800 lam, men ikkje alle har søkt om tilskott. 73 dyr som hadde kreperte i nedfölingsperioden vart erstatta med til saman kr 54.508.

Sjukdom

Sjukdom har hatt til dels sterk innverknad på sauehaldet i Oppland i 2003, spesielt på avlssida. I Lom vart det oppdaga skrapesjuke i 1 buskap, og dyra vart slakta etter pålegg frå Fylkesveterinæren. Som kjent vart det påvist mædi på Staur seminstasjon tidligere i år. 2 Opplandsvérar, Håp Kråbøl og Heino Amrud testa positiv, og i den samanheng vart det tatt prøver i mange kontaktbuskapar. I ein av desse i Ringebu vart det funne ei mædipositiv øye. I og med at denne buskapen var medlem i ring 45, vart det frå Fylkesveterinæren sett forbud mot å føre dyr ut frå medlemsbuskapane. Det førde til at arbeidet i denne ringen vart lagt på is i 2003-04. Ring 42 som hadde hatt ein vêr frå same buskapen som den mædipositive øya, vart også pålagt restriksjonar. Medlemene fann ut at dei likevel ville gjennomføre kåring (buskapsvis) og innsett av prøvevérar med håp om at bandlegginga vil bli oppheva i 2004 når resultat frå ein ny blodprøverunde er klare.

Det kom i 2003 inn 3 søknader til Fylkesveterinæren i Hedmark og Oppland (nå: Mattilsynet) om opptak av nye medlemer i vêrringar/vêrhaldslag i Oppland i 2003. Avlsrådet gav i si uttale uttrykk for skepsis til å ta opp nye medlemmer både i ringar og vêrhaldslag i den situasjonen ein nå er i med omsyn til sjukdom. Fylkesveterinæren i Hedmark og Oppland fann likevel å kunne innvilga søknadane.

AVLSTILTAK FOR SAU

Avlsutvalget

Uvalget har hatt følgjande samansetning:

- Leiar: Anders Svare, Vågå
Medl.: Terje Bakken, Dokka
Medl.: Nina V. Nordrum, Fåvang
Medl.: Trond Ola Heggen, Jaren
Sekr.: Ken Lunn/Erling Skurdal
- vara.: Odd Steinar Granheim, Tretten (OSG)
- vara.: Arne Karlstad, Biri (OSG)
- vara.: Hans M. Hjelstuen, Fåvang (Hed-Opp)
- vara.: Arne Rogne, Rogne (private slakteri)
- vara.: Kjell Aarestrup (FMLA.)

Avlsutvalget har hatt 4 møter. Utover dette har medlemmer i avlsutvalget deltatt i diverse andre møter der det har vore behov for representasjon. Landsrådet for saueavl arrangerte samling for avlsutvalga i Stjørdal i mars. Her deltok Håkon Sigstad.

Avlsutvalget har ansvaret for avkomsgransking av vêrar, uttak av prøvevêrar og fordeling av elitevêrar til ringar og vêrhaldslag. På fordelingsmøtet den 4. november vart det lagt fram 2 alternativ til fordeling: a) same måten som i fjar ved at ringane sjølv fikk velge elitevêrer etter oppsett rekkefølgje, b) ut frå eit framlegg frå avlsutvalget. Det siste alternativet vart vald med mindre endringar.

Ei anna viktig oppgave for avlsutvalget er administrasjon av salg av vêrar som ikkje lenger er aktuelle i ringane. Som for åra før, var det Håkon Sigstad som tok seg av dette. Også i år var interessa for desse vêrane stor, slik at alle vart selde – 111 NKS og 2 pels. Ingen av spælvêrane kunne selgjast da spærlingane 42 og 45 var bandlagde pga. sjukdom.

Semin

Semin på sau i Oppland har fått eit stadig større omfang. Det er 153 godkjente eigarinseminørar i fylket, og mange er også godkjende som naboinseminørar. Samtlege ringar har nå eigarinseminørar i sine områder. Distribusjon av fersksæd frå Staur skjedde med bil. I tida 20.11 til 5.12 gikk det dagleg rute fra Staur til Otta. I tillegg var det satt opp avstikkare frå denne hovedruta til Toten, Dokka, Vågå og Lesja. Dette ser ut til å ha fungert bra.

Ei utfordring med stort omfang av semin er at det i ringsystemet lett kan bli sett inn for mange kom etter dei beste og mest populære seminvêrane. Beste døme på dette er Håtapp. Dette er eit problem som krev nøye oppfølging frå avlsutvalget si side, som fortløpende må vurdere bruken av seminvêrar.

Vêrringane

15 vêrringar med 201 medlemmer var i drift i Oppland i 2003: 2 ringar med spæl, 12 ringar med NKS og 1 med pels. 290 av 287 innsette prøvevêrar i ringane fekk beregna offisiell indeks. Av desse var 34 spæl, 243 dala og 10 pels.

Oppland sau- og geitalslags premie for beste vêr i 2003 går til spælvêren **200224074**. Den er født trilling den 14/4-2002 hos Heidi og Arne Amrud, Fåvang. Vêren er granska i ring 45 og fekk

OPPLAND SAU- OG GEITALSLAG

følgjande avlsindeks: **O-indeks 118 og K-indeks 115** og med delindeksane: 116 for slaktevekt, 122 for kjøttfylde, 106 for feitt, 113 for morseffekt og 124 for lammetal.

Vêrhaldslaga

I 2003 har 11 vêrhaldslag med til saman 59 medlemer vore i funksjon. I løpet av hausten vart dette til 12 vêrhaldslag med til saman 63 medlemer: 10 med NKS, 1 med spælsau og 1 med pelssau. Laget med spæl er Ottadalsavdelinga av ring 42. Laget med pelssau er den tidlegare pelsringen på Dovre. Vêrhaldslaga fekk velgja elitevêrar fritt blant dei som var att etter at ringane hadde fått sitt. Medlemene i vêrhaldslaga er avlsbuskapar på lik line med ringmedlemene. Dette betyr at dei har same rettigheter ved tildeling av sæd etter seminvêrar som ringmedlemer og får berekna nye avlsindeksar for vêrane dei granskår vidare.

Kåringssjå

Det vart i 2003 halde 21 kåringssjå og 2 dager med pelslammønstring (Dovre). Før kåringane starta, vart det arrangert ei dommarsamling i Øyer. Totalt var det 18 dommere i aksjon, og det vart nedlagt 74 dommerdagsverk inkludert dommersamlinga.

Tabellen under viser oversikt over stilte og kåra lam i kvar enkelt kommune. I enkelte område er kåringane slått saman for fleire kommuner, slik som for Fron (spæl), Toten, Hadeland og delvis i Valdres.

Kommune	Stilt	Kåra	% kåret	Norsk kvit	Spæl	Pelssau
Lesja	69	44	63,7	44		
Dovre	39	28	71,8	4		24
Lom og Skjåk	36	25	69,4	18	7	
Vågå	134	84	62,7	66	18	
Sel	43	24	55,8	24		
Nord Fron	108	59	54,6	59		
Sør Fron	102	63	61,8	63		
Fron (spæl)	40	24	60,0		24	
Ringebu	120	72	60,0	65	7	
Øyer	67	36	53,7	36		
Gausdal	37	26	70,3	26		
Lillehammer	53	29	54,7	29		
Gjøvik	89	42	49,4	40	2	
Toten	124	73	58,9	68	5	
Hadeland	38	31	81,6	29	2	
Nordre Land	55	47	82,2	37	10	
Sør Aurdal	63	32	50,8	32		
Øystre Slidre	35	20	57,1	20		
Vang	34	25	73,5	23	2	
SUM	1.286	784	61,0	683	77	24

Kåringssavgifta var som året før kr 50,- pr stilt dyr. Kvaliteten på kåringsslamma var dette året noko ujamn, og kåringsprosenten varierte ein del mellom kommunane/regionane. Det møtte totalt 1.286 vêrlam og 784 av desse vart kåra. Det var ein nedgang i tal kåra lam i forhold til åra før. På det meste varte det kåra i overkant av 1.200 lam i Oppland. Dette har vist seg å vera meir enn det er behov for. Derfor har kvalitetskrava til lamma dei siste åra vore heva, slik at nivået på dei lamma som blir sett inn i ring har vorte høgare.

Tabellen viser frammøtte vêrlam og tal kåra fordelt på raser dei siste åra. I gruppa Norsk Kvit Sau inngår også rygja- og steigarkryssingar:

Rase	1992	1994	1996	1998	2000	2001	2002	2003
NKS	482	734	936	930	838	709	746	683
Spæl	205	256	233	191	176	98	128	83
Sjeviot	4	3			1			
Norsk Pelssau	59	80	88	61	69	45	33	24
Totalt kåra	750	1.074	1.257	1.182	1.085	852	889	790
Totalt møtt	1.583	2.087	2.135	1.855	1.716	1.384	1.506	1.295
Kårings %	43,7	47,8	59,0	63,7	61,9	61,6	59,6	61,0

Også i år vart det gjennomført sløyfemønstring med kvalitetsoppstilling på kåringssjåa. Ved mønstringa får dei beste vêrlamma lilla sløyfeband under kåringa. På slutten av dagen blir så desse lamma mønstra samla (inntil 3 frå kvar eigar) for kvalitetsoppstilling. Dei 3 beste i kvalitet får kvit, raud og blå sløyfe. Dette tiltaket er positivt mottatt hos utstillarane, og skaper gjerne litt ekstra stemning rundt kåringssjået. Krav frå fylkesveterinären om ingen kontakt mellom dyr frå ulike buskapar, vart tatt omsyn til ved at kåringsslamma vart halde på god avstand frå kvarandre.

OPPLAND SAU- OG GEITALSLAG

Oversikt over lamma som var kvalifisert og vart stilt som nr. 1 i kvalitet på kåringssjåa i Oppland 2003:

Norsk Kvit Sau:

Stad:	Oppdrettar:	Kåringnummer	Kropp	Bein	Ullkv	Ullm
Lesja	Trond E. Utgård	200320533	9	9	9	9
Dovre	Odd Ekrehaugen/ Hildegunn Fyksen	200320725	9	8	9	9
Lom/Skjåk	Lars Sulheim	200320500	9	8	10	9
Vågå	Ole Grønli	200320964	9	8	10	9
Sel	Karin og Ola Myromslien	200320894	9	9	8	9
Nord Fron	Torgeir Remme	200320807	9	9	8	9
Sør Fron	Bjarne Midtlin	200320777	9	8	9	9
Ringebu	Olav Ufs	200320573	9	9	10	10
Fåvang	Hans M. Hjelstuen	200320030	10	9	9	9
Øyer	Trond Buhaug	200320762	9	9	9	9
Gausdal	Jostein Elde	200320936	9	9	8	9
Fåberg	Kjell-Ivar Bergehagen	200320017	9	9	8	9
Biri	Einar Stuve	200320131	9	9	8	9
Snertingdal	Tormod Gundersen	200320149	9	8	9	9
Toten	Bjørn Ivar Bjerkehagen	200320266	9	9	9	10
Hadeland	Trond Ola Heggen	200320174	10	9	9	10
Nordre Land	Else Hasvold	200320315	10	9	8	9
Sør Aurdal	Anne og Anders M. Hovdet	200320107	10	9	9	9
Øystre Slidre	Ola Rogne	200320196	9	9	9	9
Vang	Kristin og Aslag Lajord	200320210	9	9	9	9

Spæl:

Stad:	Oppdrettar:	Kåringnummer	Kropp	Bein	Ullkv.	Ullm.
Lom/Skjåk	Lars Sulheim	200320501	9	9	10	9
Vågå	Are Gaarden	200320977	9	9	8	9
Fron	Pål Kjorstad	200320461	8	9	9	9
Fåvang	Bodil og Geir Amrud	200320058	9	9	9	9
Gausdal	Johan Ruud	200320916	9	9	9	9
Biri	Knut Steinstad	200320125	9	8	9	8
N. Land	Gerd Jorunn Elton	200320342	9	9	8	9

Pels:

Stad	Oppdrettar	Kåringnummer	Kropp	Bein	Farge	Lokk	Glans	Pels
Dovre	Lill Ingunn/ Hans Killi	200320718	9	9	9	9	9	9

ORGANISERT BEITEBRUK (OBB)

Fylkesutvalget for organisert beitebruk besto av:

Leiar: Kjell Aarestrup/Erling Skurdal - vara.: Kjell Aarestrup (FMLA)

Medl.: Jan Johnsplass, Lillehammer - vara.: Sverre Dysthe, 2847 Kolbu (FMLA.)

Medl.: Erik P. Borgen, Fåvang - vara.: Ole Johan Kolseth, Vinstra (OSG)

Medl.: Anders M. Hovdet, Bagn - vara.: Helge Bjerkehagen, 2847 Kolbu (OSG)

Utvalget hadde 2 møter i 2003. I tillegg var utvalget på ei synfaring i Grimsdalen på Dovre (beiteprosjekt: kulturlandskap, beiting, rydding) og i Hardbakken beitelag sitt område på Dovrefjell (sperregjerde langs E-6 ved Fokstugu).

For 2003 fekk Oppland ei ramme på kr 605.000 til investeringar i beitefelt. Totalt kom det inn 38 søknader med kostnadsoverslag på til saman ca kr 2.240.000. Det meste av midlane vart bruk til tradisjonelle tiltak som sperregjerde, ferister, skillevev og bruer, men det vart òg løyvd tilskott til veggasjonskartlegging, helikoptersøk og eit utmarksseminar. Nytt av året er ei satsing på beredskapsplanar for beitedyr på utmarksbeite i samarbeid med RUR. Tanken er at dette skal gjennomførast av kommunane og beitenæringa i lag, som så vil få tilskott etter innsats. Det er utarbeidd ein mal for arbeidet. Målet er å få på plass så mange planar som mogeleg før beitesesongen 2004.

For å få fram tapstal for forrige beitesesong som ei motvekt til tapstala frå rovviltestatningsoppgeret, har søknadsfristen dei siste 3 åra vore sett til 1. november. Laga har da sendt inn sine opplysningar elektronisk på tilsend diskett. Etter litt startproblem, har dette etter kvart gått seg til. Laget vil på grunnlag av dette få 5 kr pr. småfe og 10 kr pr. storfe i tilskott.

For at beitelaga skal kunne motta tilskott, må dei nå vera registrerte i Brønnøysund. Dette fekk laga melding om i mars. Innan fristen gjekk ut ved årsskifte, var det berre 4 av dei 111 beitelaga i Oppland som ikkje hadde søkt/ikkje vorte godkjent.

Tap av sau på beite har dobla seg frå 1990 og fram til i dag. Sjølv om tapsprosenten gjekk litt ned frå 2002 til 2003, er han ennå alt for høg samanlikna med det ein hadde på 80-talet før rovvilte for alvor gjorde sitt inntog. Lesja (12.08 %), Skjåk (10.56 %), Dovre (7.76 %), Ringebu (6.28 %), Etnedal (8.04 %), Gran (7.38 %) og Lunner (7.46 %) toppar tapsstatistikken. For dei 3 siste åra er det gaup og bjørn som synes å vera hovudproblemet, medan det for dei andre er røv som er den store skadegjeraren. Dersom ein går ned på lagsnivå, finn ein tap på over 30 %, og på buskapsnivå over 50% for lam. Dette er ikkje til å leve med! Dei framlagde forskriftene for hald av sau på beite peikar på at normaltapet ikkje bør ligge vesentleg over 4% samla for sau og lam. Gjennomsnittleg tapsprosent på 80-talet låg på 1.5 % for sau og 3.0 % for lam i fjellet, 2.0 % og 4.0 % i skogsområda.

Desse satsane har vore lagt til grunn ved fastsetting av erstatning ved rovviltskader. Når ein sett tala frå OBB og erstatningstala for rovviltskader i samanheng, finn ein imidlertid at beitebrukarane i Oppland må tåle ein stadig større normaltapsprosent, dvs. tap som ikkje blir erstatta. Spesielt ser ein dette i område der rovvilten er på veg inn og ein har problem med å kunne dokumentere dette, men det gjer seg også gjeldande i tradisjonelt tunge skadeområda.

Tabellen under viser utviklinga i tal dyr utover normaltaket som ikkje har vorte erstatta dei siste 4 åra.

År	2000	20001	2002	2003
Tal dyr	856	348	1.161	1.537

Tabellen under viser nøkkeltall for Organisert beitebruk i Oppland i 1985 og 1990-2003.

År	Tal lag med sau	Tal buskapar	Tal sau og lam sleppt	Tal sau tapt på beite	Tal lam tapt på beite	Taps % sau+lam
1985		1.914	173.808	1.095	3.665	2,74
1990		1.735	178.045	1.154	3.602	2,67
1991		1.729	187.921	1.238	4.219	2,90
1992		1.765	193.162	1.329	5.361	3,46
1993		1.658	187.367	1.320	4.585	3,15
1994		1.699	205.710	1.435	5.243	3,25
1995		1.741	215.907	1.684	7.404	4,21
1996		1.775	222.506	1.769	8.161	4,46
1997		1.804	228.674	2.261	9.638	5,20
1998		1.748	232.139	2.114	10.209	5,31
1999		1.670	227.705	2.123	10.024	5,33
2000	101	1.653	228.689	1.985	10.445	5,44
2001	101	1.643	233.894	2.056	10.268	5,27
2002	103	1.609	240.405	2.325	11.127	5,60
2003	100	1.540	240.853	2.326	10.509	5,33

Tal lag innan OBB i Oppland har auka til 110. Av desse er det 100 som har sau, 50 har storfe og 11 har geit. Om lag halvparten er blandingslag med 2 eller 3 dyreslag, men det fins ein del reine saulag og storfelag. Oppland er nå det fylket som har flest sau og lam på utmarksbeite innan OBB. 90 % av sauen er med, men framleis er det 255 buskapar som står utanfor ordninga. Det må det gjerast noko med!

AVLSTILTAK FOR GEIT

Avlsutvalget har hatt slik sammensetning :

Leder	Andris Knut Lykken, Øystre Slidre	varapers.	Bjørg Torill Skrebergene	(OSG)
Medl.	Øyvind Krogsveen, Ringebu	"	Ragna Bakke	(OSG)
"	Gunnar Breivik, Vestre Slidre	"	Kjell Terje Kringstad	(Tine)
"	Ken Lunn	"	Kjell Aarestrup	(Lbr.avd)

Avlsutvalget har slike oppgaver :

- organisere og lede arbeidet med kåring av bukkekje
- organisere avkomsgranskingene av bukker
 - o velge ut nye kåningsbukker til granskingsarbeid i ring
 - o fordele mulige elitebukker til ringene, og planlegge seminarbeidet det det er mulig

Gjennomføring av oppgaver og tiltak skjer gjennom samarbeid mellom geitkontrollen i TINE og de fire bukkerinhogene i fylket, med 29 medlemmer, som er 4 færre enn i 2002. Arbeidet er underlagt regelverket fra Landsrådet for geitavl.

Utvalget har hatt to møter, det eine i lag med ringlederne for å fordele nykåra bukker inn i granskingsarbeidet i ringene.

Virksomheta i 2003 kan skisseres slik :

Ring	Medl.	Årsgeiter 2003	Årsgeiter pr. flokk	Elite- bukker	Vente- og Prøvebukke r	godkjent for tilskott fra Landsrådet fullt
51 V.Slidre/Vang	5	382	76,4	semin	8	1
52 Ottadalen	11	888	80,7	3	13	3
53 Øystre Slidre	7	479	68,5	semin	10	3
55 Sør-Gudbrandsdal	6	579	82,7	3	13	3
Totalt	29	2328	77,6	6 + semin	44	7
						14

Vi har fått sluttgranska 30 bukker av 1999-årgangen, og har 20 "på veg" av årgang 2000. Bare 11 bukker av de 22 innsatte av 2001-årgangen fikk sin første indeks i november 2003, og bare 166 av 199 geiter i siste granskingskull har fått jurvurdering. Noen av medlemmene overser medlemspliktene sine overfor fellesskapet, m.a. ved å unnlate å vurdere utmjølkings- egenskapene i flokken. Andre gjennomfører bare knapt minstemål veginger og prøveuttag, noe som svekker truverdet av granskingene. Medlemmer som avslutter ring-medlemskapet, men fortsetter i geitkontrollen, skal fortsette med årlige jurvurderinger så lenge geitfedrene i flokken er under gransking.

Bukkeringene har i år fatta vedtak om tilskott fra felleskassa i ringene i fylket :

- for etertida gis fullt tilskott, 1.000.- kr, for godkjente indekser to år etter fødsel, halvt tilskott, 500.- kr, om første indeks er klar når bukken er 3-åring
- bukkene må være i live og i god form om tilskott skal betales ut
- tilskotta betales til den enkelte ringen der bukken er granska, og disponeres av ringen til gagn for medlemmene

Vi har tilvist utbetaling av 4 x 500.- kr til ringene.

Granskungstilskott fra Landsrådet er de eineste inntektene felleskassa i ringene har !

Ringkassa betaler også tilskott gjennom to år for inntil 25 dirigerte påsett etter bukker i granskning, og har tilvist tilskott for 149 avkom etter 2001-bukker + 329 etter 2002-bukkene.

Fylkeslaget sin premie til oppdretter av beste bukk med si 2. granskning i 2003 tilfaller Ivar Eiesar i Skjåk for bukken 2000042. Bukken er avdråttsgranska på 24 døtre i 7 flokker i R-53, mens 20 døtre er

jurvurdert. Delindeksene blei 97 for mjølk, 99 for protein, 102 for laktose, og 112 for feitt. I sum blir dette avlsindeks 108 og avlsverdi jur 6. Bukken er seld og lever i privat eige.

CAE-testing av ringbukker er gjennomført i 2002 og 2003. Bukker med gjentatte prøver (4) og påvist smitte i 2002, hadde også smitte i 2003.

prøveuttak	Bukkeårgang							
	2000		2001		2002		2003	
	bukker	påvist	bukker	påvist	bukker	påvist	bukker	påvist
2003	4	4	5	5	3	2	25	7
2002	9	8	6	5	14	6	---	---

Kåringene blei gjennomført etter ny modell :

- Om mulig får eigerne liste over hvilke geiter som bør være aktuelle til eliteparing og bukkepåsett
- Etter paringssesongen får eigerne liste over hvilke av paringskombinasjonene som er interessante for påsett av mulige kåringskandidater til fellesskapet
- Etter noe samkjøring og dommeropplæring vurderte TINE-rådgiverne bukkemødrrene og avkommet før tilbud blei sendt til sekretären, som da tildelte kåringsnummer.
- Da dette var første året med nyordninga, reiste Breivik en runde til alle "utstillerne" for å kvalitetssikre vurderingene rådgiverne hadde gjort. Samsvaret var bra.

Etter dette systemet kåra vi 12 bukker fra Gudbrandsdalen + 20 fra Valdres, og av disse blei 7 + 15 satt inn i ringarbeid. Overflødige bukker, både nykåra og granska vaksne, er bydd fram til flokkene utafor ring i fylket. *Vi trenger flere påsett og tilbud for å kunne sortere strengere, men frarår absolutt bukkepåsett under mødre med avlsindeks løgre enn 105.*

Fylkesveterinæren har behandla 8 og godkjent 1 **søknad om overføring** av geiter fra andre fylke, og avlsutvalget blir oftest bedt om uttale i sakene. Søknadene gjelder helst dyr til bruk i landskapspleie, men også i noen grad til kjøtt- og ullproduksjon. Avlsutvalget har alltid restriktiv holdning til innførsel av dyr, og har ikke hatt protester mot veterinærvesenets avgjørelser i disse sakene.

Nøkkeltall fra geitkontrollen 2003 (2002) :		Oppland	Landet
Tilslutning	heilårsflokker	45 (45)	434 (436)
årsgeiter		3471 (3339)	34136 (33337)
årsgeiter/flokk		77,1 (74,2)	78,7 (76,5)
Avdrått/årsgeit	kg mjølk	506 (518)	576 (577)
	% protein	3,01 (3,03)	2,92 (2,94)
	% laktose	4,30 (4,31)	4,20 (4,23)
	% feitt	3,77 (3,80)	3,60 (3,50)
	Kg PLF	55,98 (57,63)	61,77 (61,71)
	Kg EKM (energikorrigert mjølk)	466 484	516 512
	levert % av kvote	87,2 (88,1)	83,4 (90,9)
Føring/årsgeit	FEM kraftfør	237 (236)	225 (225)
	FEM kr.f./100 kg mjølk	47 (47)	39 (43)
	beitedager	113 (119)	121 (128)
	% av mjølka produsert på beite	40,8 (44,2)	41,7 (46,5)

Oppland hadde 65 garder med 3,8 mill. liter geitmjølkkvote i 2003, men bare 58 av disse har levert mjølk til meieri, og kvoteoppfyllinga hos de 57 heilårsleverandørene var bare 82,5 %. Mange driver noe heimeforedling i liten målestokk.

ROVDYRBOLK

Etter mange år som rovdyrkontakt og styremedlem velde Eivind Fossum å trekkja seg frå vervet sitt i fylkeslaget på årsmøtet i 2003. På styremøte rett etter årsmøtet vart nestleiar i styret, Pål Kjorstad, vald til å vera leiar for rovdyrarbeidet. OSG v/styret vil rette ein stor takk til Eivind Fossum for det han gjorde for oss i desse åra.

Leiaren i rovdyrarbeidet har vore på desse rovdymøta i 2003:

- 3 regionmøter i OSG (Eivind).
- 3 rovdymøter med nabofylka på Otta.
- 5 møter i RUR (Eivind på 1) på Lillehammer.
- 2 rovdymøter, Lillehammer og Folldal.
- 1 møte m/OB og OBS på Lillehammer.

Elles har sjølv sagt kvart styremøte i fylkeslaget òg vore prega av rovdrysaker. Vert den nye rovdymeldinga (Stortingsmelding nr. 15) vedteke, slik ho vart framlagt i desember, må vi nok slita minst like mykje eller meir med rovdyra i framtida. Vi har hatt eit godt samarbeid med OB og OBS om rovdyrarbeidet. Landbruksorganisasjonane i Oppland ser ut til å tala med ei røst om dette temaet. Dette pregar RUR-møta der Anette Jørstad har stilt for OBS og vart vald til nestleiar i RUR etter Eivind Fossum, medan Arne Johnsgård har stilt for OB. Gunnar T. Stenseng er framleis leiar av RUR og gjer eit godt arbeid for oss der. Fylkesmannen Kristin Hille Valla ser ikkje ut til å vera så oppteken av næringa vår og sender som regel ein annan i sin stad på styremøta. Erling Skurdal er sekretær i RUR-Oppland.

Gaupe:

Bestanden har vorte mindre og på RUR-møtet 22/1 vart det vedteke eit kvoteforslag på 8 dyr m/hodyrvote på 4. Den nye fylkesmannen velde ei ny line og gjekk imot rádet frå RUR, og bestemte seg for å senke kvota til 7 dyr m/hodyrvote på 3. Jakta vart stoppa den 18/2 etter at det var felt 5 dyr, av dei 3 hodyr. Likevel må vi seia at kvotejakta på gaupa har virka godt og gjort at erstatta gaupeskader har minka dei seinare åra, siste året med 32 %, frå 1209 i 2002 til 820 i 2003. Før har vi hatt gaupeskadar i alle kommunane i fylket, medan Vang, Nord-Aurdal og Vestre Slidre ikkje eingong søkte om erstatningar for gaupeskadar i 2003.

Jerv:

Jerven tronar også i år på toppen som skadevoldar for oss i Oppland. Av 4758 erstatta dyr sørga jerven for å ta 3640 eller 76,5 %. Likevel må vi nemna at 2003 merka seg ut med at totaltapet grunna jerv gjekk ned og kom på 2001 – nivå. Tapa er sjølv sagt urovekkande store fleire stader, og berre eit tiltak ser ut til å vera førebyggande. Søknad om hiuttak av jerv i Ringebu, som vart støtta og utvida til å gjelda opp til Lesja/Dovre av OSG, vart avslått den 2/6(!). Det vart gjeve 7 betinga fellingsløyve i Sør-Norge i beitesesongen av DN den 6/6, 2 av desse vart øyremerka Dovre og Lesja, medan 5 løyver vart gjeve til fylkesmennene i Sør-Norge til utdeling. Nord-Fron, Sør-Fron, Ringebu, Lom, Vågå, Lesja og Dovre fekk løyver i ulike periodar, men ingen jerv vart felt i Oppland på desse løyva. Dette året vart det registrert 17 ynglingar i Sør-Norge og kvota for lisensjakta her i 2003-04 vart av jernemnda den 6/8 sett til 17 dyr. I Sør-Norge er 12 jervar døde i 2003, 4 av dei i Oppland. 2004 starta svært bra da 1 vart avliva 2/1 og 2 vart avliva den 6/1. Til slutt må vi gratulera valdresingane med frikjeninga i jervsaka, og ønskja dei lykke til i lagretten.

Ulv:

Etter at ulven herja i Oppland i 2002 kan vi med glede seia at vi slapp lett unna dette året. Det vart rett nok dokumentert ulveskade i Øyer, men dette var den einaste. Av eit krav på 40 ulvedrepne sauar i fylket fekk vi erstatta 8, alle desse i Øyer. I fjor var kravet på 571 og erstatta dyr 289. Dette er slik vi vil ha tapsutviklinga i Oppland i framtida òg. På www.dirnat.no/rovbase meldes det om 7 døde ulver i 2003 i Sør-Norge. Men hugs ein ting: Det har aldri vore registrert så mange ynglingar av ulv i Sør-Skandinavia som i 2003!

Bjørn:

Bjørneskadane vart utrekna med ein nedgang på 28 % i forhold til 2002. Det vart gjeve erstatning for 160 bjørnedrepne søyer og lam. 3 kommunar skilde seg ut: Ringebu, Øyer og Sør-Aurdal. Vi har ikkje noko bestand å gå etter, men vi veit frå SNO at det er spora 2 ulike dyr i sør-fylket. Det er ikkje meldt om nokon død bjørn i Sør-Norge i 2003 på rovbasa til DN.

Kongeørn:

66 lam vart erstatta i 2003 mot 105 lam i fjor. Her ligg dei største skadane i Sør-Fron, Ringebu og Sel. Dette er ikkje noko store tap, men ein må rekna med ein del mørketal da tapa til ørna er svært vanskelege å dokumentera på utmarksbeite.

Stortingsmelding nr. 15, "Rovvilt i norsk natur"

Rett før jul kom "julegåva" til oss dalande på internett: Rovvilmeldinga vart lagt fram! For beitebrukarane i utmarka var dette trist lesnad. Det såg ikkje ut til at forfattaren hadde fått med seg noko innspel frå næringa. Nokre av hovudpunktene er:

Norge vart delt inn i 6 forvaltningsregionar med ulike bestandsmål på ulike rovdyrartar.

Oppland vart med i 3 av regionane! Desse er:

Region 2, Sør-Norge, som i hovudsak for Oppland er sør og vest for Ottaelva, Laugen og Mjøsa. I tillegg kjem delar av Buskerud, Akershus, Telemark, Vestfold og Aust-Agder. Her skal det verta minst 18 årlege ynglingar av gaupe og minst 3 årlege ynglingar av jerv, kongeørn som i dag, men ingen bjørn og ulv.

Region 3, Øst-Norge, som da for oss er området på østsida av Laugen til Ringebu og sør og øst for Friisvegen. I tillegg kjem delar av Hedemark, Akershus og Østfold. Her skal det minst verta 15 årlege ynglingar av gaupe, 7 årlege ynglingar av jerv, 5 årlege ynglingar av bjørn og kongeørn som i dag. I tillegg må streifdyr av ulv fålast, da "noen" ynglingar skal etablerast øst for Glomma.

Region 4, Midt-Norge, som da for oss er nord og vest for Friisvegen, østsida av Laugen frå Ringebu til Otta og nordsida av Ottaelva. I tillegg kjem delar av Møre og Romsdal, Hedemark, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag. Her skal det verta minst 22 ynglingar av gaupe, 12 årlege ynglingar av jerv, 5 årlege ynglingar av bjørn, streifdyr av ulv må fålast og kongeørn skal vera som i dag.

Eit anna sentralt punkt i meldinga for oss er at erstatningsordninga skal endrast slik at berre dokumenterte tap, kontrollert i felt av SNO, vert erstatta fullt ut. Vidare skal det utbetalast ei ikkje talfesta erstatning for risikoen ved å ha husdyr i rovdyrutsette områder. Dette vert eit stort tilbakeslag for utmarksbeitenæringa da vi veit at det i 2003 vart dokumenterte berre 6 % av erstatta dyr.

OPPLAND SAU- OG GEITALSLAG

Kommunevis erstatningsoppgjør i Oppland 2003

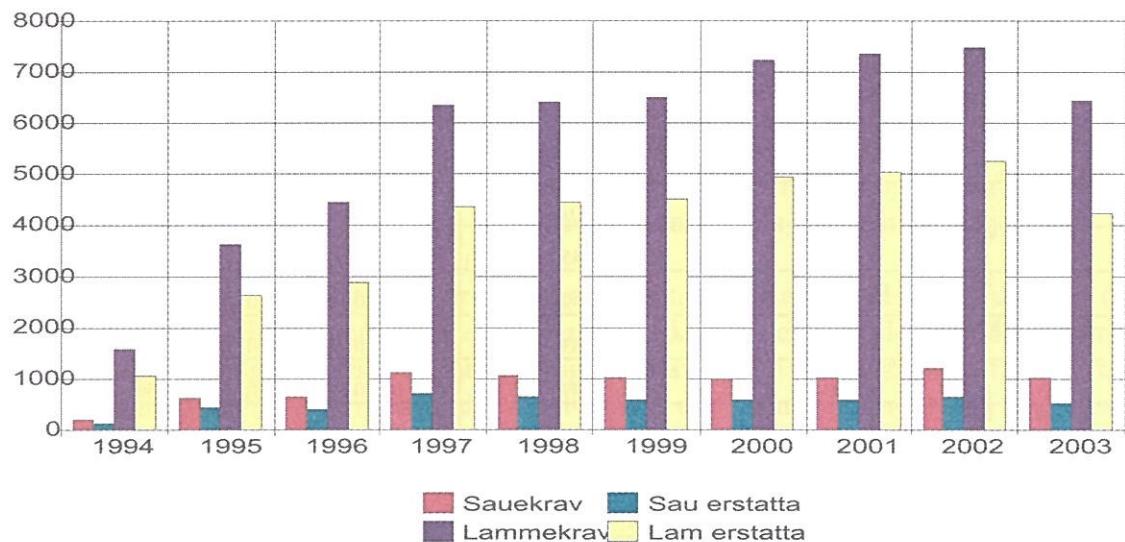
Tal søkerar/ Kommune	Sleppt/ Tapt				Krav				Erstatta dyr										Erst. kr	
	Jerv		Gaupe		Bjørn		Ulv		K.ørn		Fr. rovv.		Totalt		Erst. %					
	S	L	S	L	S	L	S	L	S	L	S	L	S	L	S	L	S	L		
1 Lillehammer	115 8	289 16	8	16	0	0	0	5	7	4	0	0	0	0	7	9	66,7	29680		
1 Gjøvik	191 8	363 50	2	37	0	0	0	15	0	0	0	0	0	0	0	15	38,5	16200		
37 Dovre	3211 108	5512 710	94	643	50	464	1	7	0	0	0	0	1	0	1	51	473	704373		
79 Lesja	6054 225	10343 1959	199	1876	113	1416	0	1	0	0	0	0	1	0	0	113	1418	73,8	2043642	
22 Skjåk	1214 36	2088 422	24	400	16	289	0	0	0	0	0	0	0	0	0	16	289	71,9	377938	
10 Lom	582 29	897 152	20	137	3	88	4	5	0	0	0	0	0	0	0	7	93	63,7	125778	
17 Vågå	1207 39	2223 246	34	235	13	103	5	35	0	0	0	0	0	0	0	18	138	58,0	196851	
21 Sel	1424 61	2412 271	40	213	9	60	8	56	0	0	0	0	10	2	9	19	135	60,9	196121	
36 Nord-Fron	2695 108	4842 553	84	461	18	136	7	65	0	0	0	0	0	8	40	33	241	50,3	354403	
21 Sør-Fron	2089 88	3714 398	73	349	34	177	2	13	0	0	0	0	23	3	0	39	213	59,7	351932	
49 Ringebu	4116 180	7462 909	158	875	67	549	0	8	19	12	0	0	14	0	0	86	583	64,8	907062	
8 Øyer	800 43	1488 91	33	87	0	0	0	27	20	13	2	6	0	0	0	22	46	56,7	107640	
8 Gausdal	700 19	5194 108	19	106	0	0	5	32	0	0	0	0	6	0	0	5	38	34,4	49302	
15 Østre Toten	1230 46	2082 204	38	130	0	0	14	81	0	0	0	0	0	0	0	14	81	56,5	119266	
3 Vestre Toten	265 13	475 47	13	37	0	0	6	25	0	0	0	0	0	0	0	6	25	51,7	44985	
4 Jevnaker	257 16	409 51	15	48	0	0	5	23	0	0	0	0	0	0	0	5	23	44,4	37713	
6 Lunner	474 25	830 89	22	69	0	0	9	29	0	0	0	0	0	0	0	9	29	41,8	57556	
13 Gran	1015 49	1675 248	35	201	0	0	14	116	0	0	0	0	0	0	0	14	116	55,1	168696	
9 Søndre Land	459 12	616 90	11	93	0	0	1	45	3	5	0	0	0	0	0	4	50	51,9	67381	
8 Nordre-Land	571 23	843 94	14	75	0	0	7	39	0	0	0	0	5	0	0	7	44	57,3	70946	
16 Sør-Aurdal	1308 64	1938 212	52	152	0	0	1	53	30	31	0	0	6	0	0	31	90	59,3	185349	
5 Etnedal	425 18	783 117	5	98	0	4	1	49	3	3	0	0	0	0	0	4	56	58,3	79391	
17 Nord-Aurdal	180 6	285 18	3	14	1	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	9	58,8	11701	
6 Øystre Slidre	608 6	1001 51	5	48	2	19	0	1	0	0	0	0	0	0	0	2	20	41,5	25341	
0 Vestre Slidre	0 0	0 0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0	
2 Vang	176 13	269 12	12	6	0	0	0	0	7	3	0	0	0	0	1	8	3	61,1	22379	
401 Totalsum	31366 1243	58033 7118	1013	6446	326	3314	90	730	89	71	2	6	0	66	14	50	521	4237	63,8	6351326

Omfang og utvikling av rovdyrskadar dei siste åra

Rovdyrskadar i Oppland	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Antal registrerte skadetilfeller	471	723	737	572	836	902	1104	729
Søkt erstattat sau	667	1125	1059	1034	1004	1024	1228	1013
Søkt erstattat lam	4443	6324	6416	6520	7227	7335	7482	6446
Søkt erstattat totalt	2110	7449	7475	7554	8231	8359	8710	7459
Antal sokrar	406	546	485	486	507	509	509	401
Erstattat som jervedrepne	1669	2495	2789	2973	3390	3616	4086	3640
Erstattat som gaupedrepne	1478	2159	2095	1707	1881	1557	1209	820
Erstattat som bjørnedrepne	100	221	165	141	11	151	221	160
Erstattat som ulvedrepne	0	0	6	0	137	169	589	6
Erstattat som ørnedrepne	44	109	79	272	104	95	105	66
Erstattat totalt	3301	5090	5152	5098	5534	5609	5915	4758
Erstatningar i mill. kr.	4,2	6,2	6,9	7,0	7,5	7,2	7,7	6,4

Erstatningsoppgjør i Oppland

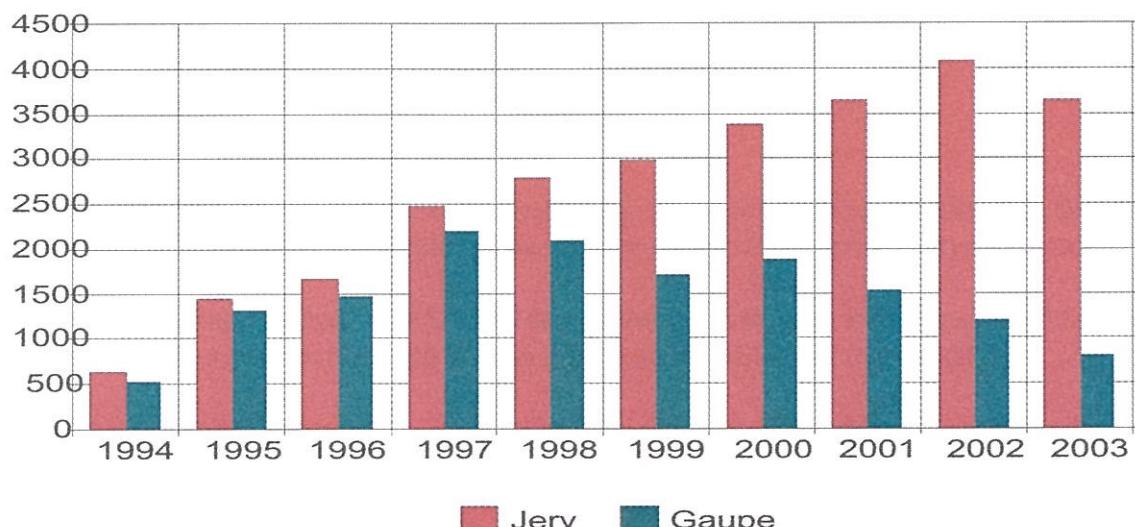

Erstattata sau/lam i % av krava frå sokjarane i Oppland

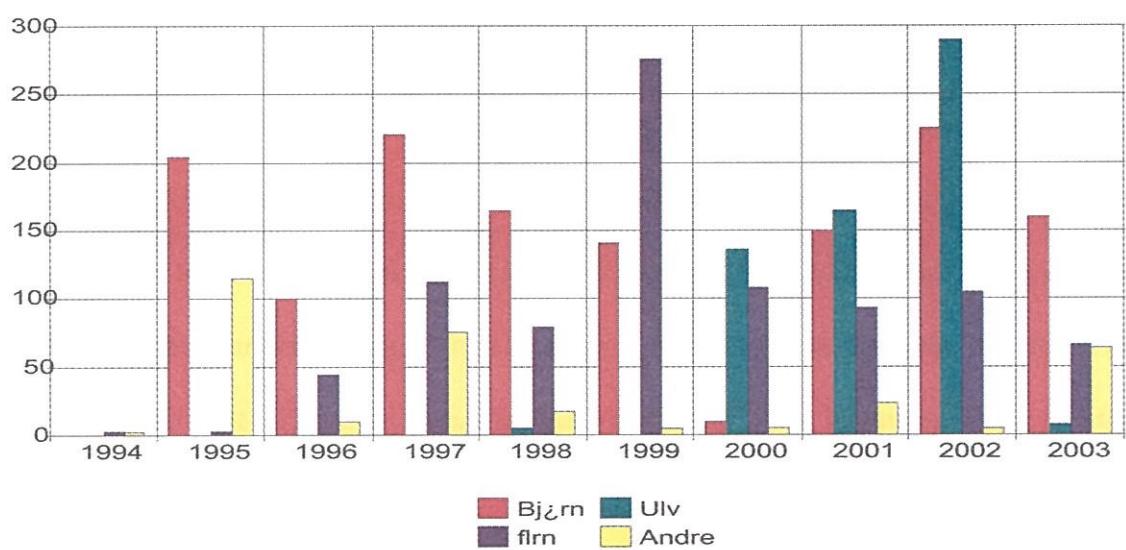
1994		1995		1996		1997		1998		1999		2000		2001		2002		2003	
S	L	S	L	S	L	S	L	S	L	S	L	S	L	S	L	S	L	S	L
54	67	71	73	60	65	65	69	62	69	58	69	58	68	56	69	53	70	51	66

Fordeling på skadevoldar etter tal erstatta dyr

Jerv- og gaupeskadar i Oppland

Bjørn-,ulv-,ørn- og andre rovviltskadar

OPPLAND SAU- OG GEITALSLAG

KRISTIN BAKKE LAJORD/S

PÅL KJORSTAD/S

TERJE BAKKEN/S

BJØRG TORILL SKREBERGENE/S

ÅGE TØNDEVOLDSHAGEN/S

ERLING SKURDAL/S
F. AGRONOM

HÅKON SIGSTAD/S
SEKR.

Årsmelding 2003 Oppland Gjeterhundlag

Styret i Oppland gjeterhundlag har i 2003 bestått av følgende:

Torstein S. Ytre	leder
Torkjel Solbakken	sekretær
Kjell Ivar Bergehagen	kasserer
Odgeir Hilen Fodnes	styremedlem
Anne Kari Veikleengen	styremedlem

Styret har i 2003 hatt to ordinære styremøter, og behandlet 14 saker. I tillegg til dette har det vært jevnlig tlf kontakt og samtaler på de ulike prøvene. Samarbeidet i styret er godt.

Økonomien i laget er god, med kr. 82.244.- på konto. Året gikk med et overskudd på kr 22.829,48. Norgesserieprøva på Vinstra gikk med kr. 18.000.- i overskudd.

Det er 251 medlemmer som er tilmeldt Oppland Gjeterhundlag gjennom sine lokallag.
(Nord-Gudbrandsdal Gjeterhundlag 45 medlemmer, Midt-Gudbrandsdal Gjeterhundlag 44 medlemmer, Sør-Gudbrandsdal Gjeterhundlag 27 medlemmer, Valdres Gjeterhundlag 35 medlemmer, Toten Gjeterhundlag 45 medlemmer, Hadeland Gjeterhundlag 55 medlemmer)

Nord-Gudbrandsdal Gjeterhundlag arrangerte vinterkurs helga 28 – 30 mars. Her deltok over 30 hunder. Liv Oddny Hindenes var hovedinstruktør i tillegg til lokale instruktører.

Siste helga i juli arrangerte fylket sommersamling på Ruten Fjellstue. Det var Sør Gudbrandsdal Gjeterhundlag som var ansvarlig for det praktiske ved kurset. Hovedinstruktør var Ole Martin Nymoen. Det var 14 deltagere ved kurset.

Fylkesmesterskapet i år ble arrangert av Hadeland Gjeterhundlag lørdag 04 oktober. Prøva ble arrangert med deling av flokk. I klasse 3 deltok 20 hunder. Av disse gikk 5 til finalen. Videre ble det arrangert en klasse 1 prøve, med 11 deltagere. Rolf Finnstad var dommer.

Oppland gjeterhundlag hadde helga 27 – 28 september ansvaret for Norgesserieprøva. Midt –Gudbrandsdal Gjeterhundlag hadde det praktiske arbeidet med prøva. Jon R Aas var dommer. Det deltok over 60 hunder på prøva som gikk etter klasse 3 m/deling av flokk.

Gjennom året har det blitt ca. 15 nye bruksprov, noe som ser ut til å være ny rekord. (BRA)

Styret vil til slutt takke alle som har hjulpet til både med kurs, konkurranser og praktisk instruksjon gjennom året som har gått og ønske dere lykke til med en ny gjeterhundsesong.

Styret i Oppland Gjeterhundlag

Resultatoversikt 2003.

Fylkesmesterskapet (finale deltagere)

1	Pia	Torkjel Solbakken
2	Truls	Egil Lomsdal
3	Santo	Torstein S. Ytre
4	Hårek	Egil Lomsdal
5	Mira	Anders Hovdet

Santo til Torstein S. Ytre ble beste unghund

Fylkesmesterskapet (kl. 1 prøve) (tatt med de over 50p)

1	Fanta	Svein Skurdal
2	Ace	Sveinson Vilhjamujr Bjørn
3	Arja	Astrid Rudrudjordet
4	Sota	Torstein S. Ytre
5	Tinka	Knut Bakkom

Nordisk Mesterskap

5	Pia	Torkjel Solbakken
---	-----	-------------------

Landskamp Norge/Sverige

21	Pia	Torkjel Solbakken
----	-----	-------------------

Norgesmesterskap

3	Pia	Torkjel Solbakken
7	Tyli	Torstein S. Ytre
10	Truls	Egil Lomsdal
13	Tydd	Torstein S. Ytre
24	Nicho	Jan Briskeby
53	Mist	Torkjel Solbakken
60	Arthur	Bjørn Ola Vaagaasarøygard
66	Nikky	Egil Lomsdal
80	Craig	Ivar Høgnes (brudd)

Europa Mesterskapet

18	Pia	Torkjel Solbakken
----	-----	-------------------

Norgesserien sammenlagt

8	Tyli	Torstein S. Ytre
11	Truls	Egil Lomsdal
14	Mist	Torkjel Solbakken
18	Pia	Torkjel Solbakken
20	Tydd	Torstein S. Ytre
32	Craig	Ivar Høgnes
50	Nikky	Egil Lomsdal

OPPLAND SAU- OG GEITALSLAG

REGNSKAP

NOR22

RINGEBU OG FÅVANG REGNSKAPSLAG
 KLIENT : 402 OPPLAND SAU & GEITAVLSSLAG
 PER : 01/03 - 12/03

SIDE : 1
 DATO : 31/12-03
 TID : 16:26

NOTE	Saldo hit i år	Saldo hit i fjor
------	-------------------	---------------------

	2003	2002
--	------	------

R E S U L T A T R E G N S K A P

MÅNTINGENTER	-210,080.00	-219,770.00
EKSTRAKONT. ROVDYR	-17,085.00	-28,735.00
SPONS/ANN. JUB.BOK/ÅRSMØTE	-32,300.00	-32,950.00
BU-TILSK. UTMARKSPROSJ.	-191,000.00	
RENTEINNTEKTER	-22,887.00	-34,563.00
SUM INNTEKTER	-473,352.00	-316,018.00
FORMANNSGODTGJØRELSE	15,000.00	15,000.00
SEKRETÆRGODTGJØRELSE	30,000.00	30,000.00
ROVDYR-ARBEID	15,000.00	15,000.00
MØTEGODTGJ. STYRET	26,000.00	17,000.00
LØNN/HONORAR ANDRE	1,125.00	3,625.00
ARBEIDSGIVERAVGIFT	7,665.00	4,781.00
HONORAR REGNSKAP	4,216.00	4,476.00
HONORAR REVISJON	843.00	
MØTE-/REISE-/BILGODTGJ.	27,020.00	35,394.80
MØTER	59,294.70	63,490.00
KONTORKOSTNADER	2 11,981.00	11,749.63
ANNONSER		2,141.00
50-ÅRSJUBILEUM		
KOSTN. JUBILEUMSBOK		
UTMARKSPROSJEKT	124,643.50	41,708.00
ANDRE KOSTNADER	3 50,780.60	22,783.70
SUM KOSTNADER	373,568.80	267,149.13
V E R S K U D D	-99,783.20	-48,868.87

B A L A N S E

KORTSIKTIGE FORDRINGER	4 21,531.00	5,391.00
BANKINNSKUDD	653,328.49	557,136.29
S U M E I E N D E L E R	674,859.49	562,527.29
EGENKAPITAL	-653,394.49	-553,611.29
SKATTETREKK/ARBEIDSG.AVGIFT	-17,665.00	-5,116.00
ANNEN GJELD/PÅLØPNE KOSTN.	8 -3,800.00	-3,800.00
SUM GJELD M.V.	-21,465.00	-8,916.00
S U M G J E L D / E G E N K A	-674,859.49	-562,527.29

OPPLAND SAU- OG GEITALSLAG

REGNSKAP

NOR22

RINGEBU OG FÅVANG REGNSKAPSLAG
Klient : 402 OPPLAND SAU & GEITAVLSSLAG
Per : 01/03 - 12/03

SIDE : 1
DATO : 31/12-03
TID : 16:26

	NOTE	Saldo hit i år	Saldo hit i fjor
Notenr:	1		
Notenr:	2		
6810	KONTORKOSTNADER	3,974.00	4,284.00
6900	TELEKOSTNADER	3,175.00	1,977.63
6940	PORTO	4,832.00	5,488.00
Notenr:	3		
7420	PREM/BLOMST/GAVER MV	11,066.60	9,428.50
7770	BANK-GEBYRER	225.00	178.00
7790	ANDRE KOSTNADER	39,489.00	13,177.20
Notenr:	4		
1560	MELLOMREGN. BUKKERING	118.00	
1561	MELLOMREGN. VÄRRING	21,413.00	5,391.00
Notenr:	8		
2960	PÅLØPNE HONORARER	-3,800.00	-3,800.00

OPPLAND SAU- OG GEITALSLAG

REGNSKAP

NOR22

RINGEBU OG FÅVANG REGNSKAPSLAG
 KLIENT : 401 VÆREGRANSKING/OPPL. SAU & GEIT
 PER : 01/03 - 12/03

SIDE : 1
 DATO : 31/12-
 TID : 21:45

	Saldo hit i år	Saldo hit i fjor
	2003	2002
R E S U L T A T R E G N S K A		
SALG LIVDYR, SLAKT O.A.	-495,886.62	-609,342.66
TILSKUDD M.V.	-644,881.00	-550,030.00
ANDRE INNTEKTER	-63,950.00	-78,475.00
RENTEINNTEKTER	-105,601.00	-140,846.07
SUM INNTEKTER	-1,310,318.62	-1,378,693.73
LIVDYR: KJØP /BEHOLDN. ENDRING	533,139.51	565,436.68
TILSKOTT/FORING/VÅRVEGING	288,500.00	132,795.00
INSEMINASJON		
DYRLEGE/MEDISIN	8,789.04	7,105.16
GODTGJ. RINGLEDERE	15,000.00	14,000.00
TILSK. KJØRING RINGENE	103,058.00	96,328.00
TILSK. MØTER RINGENE	15,000.00	14,000.00
KJØREGODTGJØRELSE	5,040.00	17,983.77
LØNN/ARB.G.AVG	36,356.00	34,357.00
UTSTYR/INVENT/DRIFTSMATR.	57,309.66	18,553.39
KONTORKOSTNADER	40,285.07	26,368.71
ANNONSER/MØTER	6,251.60	39,074.00
BEITE- OG UTMARKSPLAN	115,626.00	41,708.00
ANDRE KOSTNADER	136,934.95	103,432.97
SUM KOSTNADER	1,361,289.83	1,111,142.68
O V E R S K U D D	50,971.21	-267,551.05

B A L A N S E

BEHOLDNING VÆRER	406,000.00	421,000.00
FORDRINGER	514,918.57	45,127.07
OPPGJ.KTO MVA	79,647.30	27,496.00
BEHOLDNING BANK	1,803,490.42	2,329,272.43
S U M E I E N D E L E R	2,804,056.29	2,822,895.50
EGENKAPITAL	-2,744,540.43	-2,795,511.64
SKATTETREKK/ARB.G.AVG.	-15,106.00	-7,867.00
ANNEN GJELD/PÅLØPNE KOSTNADER	-44,409.86	-19,516.86
S U M G J E L D/PÅLØPNE KOSTNADER	-59,515.86	-27,383.86
S U M G J E L D / E G E N K A	-2,804,056.29	-2,822,895.50

OPPLAND SAU- OG GEITALSLAG

REGNSKAP

NOR22

RINGEBU OG FÅVANG REGNSKAPSLAG
KLIENT : 401 VÆREGRANSKING/OPPL. SAU & GEIT
PER : 01/03 - 12/03

SIDE : 1
DATO : 31/12
TID : 21:46

	NOTE	Saldo hit i år	Saldo hit i fjor
Notenr: 1			
3010 SALG VÆRER LIV, AVG.PL.	-312,200.00	-500,529.84	
3011 SALG VÆRER SLAKT, ULL	-130,296.62	-108,812.82	
3012 ULLOPPGJØR-TREKK	-53,390.00		
Notenr: 2			
3210 TILSKUDD FRA LANDSRÅDET	-529,255.00	-508,322.00	
3211 ANDRE TILSKUDD	-115,626.00	-41,708.00	
Notenr: 3			
3612 KÅRINGSAVGIFT	-63,950.00	-78,475.00	
Notenr: 4			
4010 KJØP VÆRER	518,139.51	565,436.68	
4099 ENDR. BEH. VÆRER	15,000.00		
Notenr: 5			
4110 TILSKOTT RINGER	288,500.00	131,500.00	
4111 TILSK. VÅRVEGING		1,295.00	
Notenr: 7			
5000 LØNN	33,000.00	30,500.00	
5400 ARBEIDSGIVERAVGIFT	3,356.00	3,857.00	
Notenr: 8			
6525 KOSTN FAGLIGE UTVALG	35,307.00	17,814.85	
6550 DRIFTSMATR/UTSTYR	22,002.66	738.54	
Notenr: 9			
6700 HONORAR REGNSKAP	7,600.00	7,000.00	
6705 HONORAR REVISJON	1,020.16	1,220.16	
6810 KONTORKOSTNADER	14,379.22	6,000.16	
6900 TELEKOSTNADER	800.61	2,000.00	
6940 PORTO	8,733.47	984.68	
6515 VÆRRINGSKATALOG	7,751.61	9,163.71	
Notenr: 11			
7130 BILGODTGJ M/MVA	10,033.07		
7160 KOSTN. KÅRING, IKKE OPP	62,560.19	77,426.62	
7161 KOSTN. KÅRING, HON OPPG	13,000.00	18,000.00	
7162 KOSTN. KÅRING, BIL OPPG	4,680.00	4,230.00	
7420 GAVER/PREMIER	29,715.92	419.92	
7770 BANK-GEBYRER	1,245.00	1,046.00	
7790 ANDRE KOSTNADER	15,700.77	310.43	
7830 TAP PÅ FORDRINGER		2,000.00	
Notenr: 13			
1500 KUNDEFORDRINGER	514,918.57	45,127.07	

OPPLAND SAU- OG GEITALSLAG

REGNSKAP

NOR22

RINGEBU OG FÅVANG REGNSKAPSLAG
Klient : 401 VÆREGRANSING/OPPL. SAU & GEIT
Per : 01/03 - 12/03

SIDE : 2
DATO : 31/12-03
TID : 21:46

NOTE	Saldo hit i år	Saldo hit i fjer
Notenr: 14		
2920 MELLOMREGN BUKKEGRANSK.	-14,496.86	-5,625.86
2921 MELLOMREGN. OPPL. S & G	-21,413.00	-5,391.00
2960 PÅLØPNE HONORARER	-8,500.00	-8,500.00

OPPLAND SAU- OG GEITALSLAG

STATUSVERDI FOR ELITE- OG PRØVEVERER PR. 31.12.03.

Ring 42	15 prøveverer a.	kr.1000.-	kr. 15000.-
	6 eliteverer a.	kr.2000.-	kr. 12000.-
Ring 45	15 eliteverer a.	kr.2000.-	kr. 30000.-
Ring 46	21 prøveverer a.	kr.1000.--	kr. 21000.-
	5 eliteverer a.	kr.2000.-	kr. 10000.-
Ring 47	19 prøveverer a.	kr.1000.-	kr. 19000.-
	3 eliteverer a.	kr.2000.-	kr. 6000.-
Ring 48	11 prøveverer a.	kr.1000.-	kr. 11000.-
	2 eliteverer a.	kr.2000.-	kr. 4000.-
Ring 49	11 prøveverer a.	kr.1000:-	kr. 11000.-
	4 eliteverer a.	kr.2000.-	kr. 8000.-
Ring 50	27 prøveverer a.	kr.1000.-	kr. 27000.-
	6 eliteverer a.	kr.2000.-	kr. 12000.-
Ring 51	13 prøveverer a.	kr.1000.-	kr. 13000.-
	3 eliteverer a.	kr.2000.-	kr. 6000.-
Ring 52	19 prøveverer a.	kr.1000.-	kr. 19000.-
	5 eliteverer a.	kr.2000.-	kr. 10000.-
Ring 53	15 prøveverer a.	kr.1000.-	kr. 15000.-
	3 eliteverer a.	kr.2000.-	kr. 6000.-
Ring 54	25 prøveverer a.	kr.1000.-	kr. 25000.-
	3 eliteverer a.	kr.2000.-	kr. 6000.-
Ring 56	21 prøveverer a.	kr.1000.-	kr. 21000.-
	3 eliteverer a.	kr.2000.-	kr. 6000.-
Ring 57	29 prøveverer a.	kr.1000.-	kr. 29000.-
	4 eliteverer a.	kr.2000.-	kr. 8000.-
Ring 59	17 prøveverer a.	kr.1000.-	kr. 17000.-
	4 eliteverer a.	kr.2000.-	kr. 8000.-
Ring 60	12 eliteverer a.	kr.2000.-	kr. 24000.-
Vågå (spæl)	7 verer	a. kr.1000.-	kr. 7000.-
SUM			kr. 406000.-

OPPLAND SAU- OG GEITALSLAG

REGNSKAP

NOR22

RINGEBU OG FÅVANG REGNSKAPSLAG
 KLIENT : 400 BUKKEGRANSKING/OPPL. SAU & GEI
 PER : 01/03 - 12/03

SIDE : 1
 DATO : 31/12-03
 TID : 21:05

	Saldo hit i år	Saldo hit i fjor
	2003	2002
R E S U L T A T R E G N S K A		
LIG LIVDYR, SLAKT O.A.	-9,858.94	-16,115.29
TILSKUDD M.V.	-89,740.00	-100,500.00
RENTΕINNTEKTER	-13,620.00	-17,155.00
SUM INNTEKTER	-113,218.94	-133,770.29
LIVDYR: KJØP /BEHOLDN. ENDRING	17,400.00	24,869.52
TILSKOTT PÅSETT/FORINGSBIDRAG	38,100.00	15,900.00
INSEMINASJON		
DYRLEGE/MEDISIN	6,755.64	5,863.39
GODTGJ. RINGLEDERE	4,000.00	8,000.00
KJØREGODTGJØRELSE	8,818.67	20,784.18
LØNN/ARB.G.AVG	1,705.00	1,918.00
KONTORKOSTNADER	23,541.13	2,957.26
ANNONSER/MØTER	4,707.00	4,200.00
ANDRE KOSTNADER	9,869.24	269.13
SUM KOSTNADER	114,896.68	84,761.48
O V E R S K U D D	1,677.74	-49,008.81
B A L A N S E		
BEHOLDNING BUKKER	31,600.00	31,600.00
FØRDRINGER	14,496.86	5,625.86
PPGJ. KTO MVA	11,480.82	8,871.00
BEHOLDNING BANK	263,876.12	276,929.68
S U M E I E N D E L E R	321,453.80	323,026.54
EGENKAPITAL	-318,230.80	-319,908.54
SKYLDIG MVA		
SKATTETREKK/ARB.G.AVG.	-105.00	-118.00
ANNEN GJELD/PÅLØPNE KOSTNADER	-3,118.00	-3,000.00
S U M G J E L D/PÅLØPNE KOSTNADER	-3,223.00	-3,118.00
S U M G J E L D / E G E N K A	-321,453.80	-323,026.54

OPPLAND SAU- OG GEITALSLAG

REGNSKAP

NOR22

RINGEBU OG FÅVANG REGNSKAPSLAG
Klient : 400 BUKKEGRANSKING/OPPL. SAU & GEI
Per : 01/03 - 12/03

SIDE : 1
DATO : 31/12-
TID : 21:06

	NOTE	Saldo hit i år	Saldo hit i fjor
Notenr: 1			
	3010 SALG BUKKER LIV, AVG.PL		-7,600.00
	3011 SALG BUKKER SLAKT, AVG.	-9,858.94	-8,515.29
Notenr: 2			
	3210 TILSKUDD FRA LANDSRÅDET	-89,740.00	-100,500.00
Notenr: 3			
Notenr: 4			
	4010 KJØP BUKKER	17,400.00	15,180.00
	4012 INSEMINASJON		9,689.52
Notenr: 5			
	4110 TILSKOTT RINGER	15,000.00	
	4112 TILSKOTT PÅSETT	23,100.00	15,900.00
Notenr: 7			
	5000 LØNN	1,600.00	1,800.00
	5400 ARBEIDSGIVERAVGIFT	105.00	118.00
Notenr: 8			
Notenr: 9			
	6700 HONORAR REGNSKAP	2,400.00	2,400.00
	6705 HONORAR REVISJON	509.68	457.26
	6780 HONORAR ANDRE	20,000.00	
	6810 KONTOR-KOSTNADER	531.45	
	6900 TELEKOSTNADER	100.00	100.00
Notenr: 11			
	7130 BILGODTGJØRELSE IP	8,202.00	
	7770 BANK-GEBYRER	387.00	268.00
	7790 ANDRE KOSTNADER	1,280.24	1.13
Notenr: 13			
	2920 MEL.REGN VÆR-RINGENE	14,496.86	5,625.86
Notenr: 14			
	2921 MELLOMREGN. S & G	-118.00	
	2960 PÅLØPNE HONORARER	-3,000.00	-3,000.00

OPPLAND SAU- OG GEITALSLAG

STATUSVERDI FOR BUKKER PR. 31.12.02.

ELITEBUKKER	5 STK.	A.KR.	800.-	KR.	5600.-
RING 51 7 VENTE/PRØVEBUKKER		A.KR.	500.-	KR.	3500.-
RING 52 17 VENTE/PRØVEBUKKER		A.KR.	500.-	KR.	8500.-
RING 53 14 VENTE/PRØVEBUKKER		A.KR.	500.-	KR.	7000.-
RING 55 16 VENTE/PRØVEBUKKER		A.KR.	500.-	KR.	8000.-
SUM				KR.	31600.-

REVISJONSBERETNING 2003

**OPPLAND SAU & GEITAVSLAG
HOVEDLAG**

Regnskapet for 2003 er revidert og funnet i orden. Regnskapet viser for 2003 ett overskudd på Kr 99.783,20 og en egenkapital på kr 653.394,49.

**OPPLAND SAU & GEITAVSLAG
VÆRGRANSKING**

Regnskapet for 2003 er revidert og funnet i orden. Regnskapet viser for 2003 ett underskudd på kr 50.971,21 og en egenkapital på kr 2.744.540,43.

**OPPLAND SAU & GEITAVSLAG
BUKKEGRANSKING**

Regnskapet for 2003 er revidert og funnet i orden. Regnskapet viser for 2003 ett underskudd på kr 1.677,74 og en egenkapital på kr 318.230,80.

Vinstra 5.2.04.

FRON REGNSKAPSKONTOR

Helde Tøgersen Bjørkeim

OPPLAND SAU- OG GEITALSLAG

REGNSKAP FOR "GJETERHUNDKONTO" 2003

Beholdning 01.01.03 kr 30.625,57

Renter for 2003 " 1.487,00

Beholdning 31.12.03 _____ kr 32.112,57

kr 32.112,57 kr 32.112,57

Beholdning i bank 31.12.03 Kto 2095.19.84265 kr 32.112,57

Kvam 23.01.2002
Håkon Sigstad (sign.)
kasserer

Regnskapet er revidert
og funnet i orden
Vinsta 5/2-04

FR Fron Høgde i Bjørkeim
Regnskapskontor

OPPLAND SAU- OG GEITALSLAG

REGNSKAP FOR "DRIFTSFONDET" 2003

Beholdning 01.01.03 kr 112.384,37

Renter for 2003 " 5.457,00

Beholdning 31.12.02 kr 117.841,37

kr 117.841,37 kr 117.841,37

Beholdning i bank 31.12.03 kto 2095.19.84273 kr 117.841,37

Kvam 2001.2004
Håkon Sigstad (sign.)
kasserer

Regnskapet er revisert
og funnet i orden
Vnøstra 5/2-04

FR Fron Aksle T. Bjørkeheims
Regnskapskontor

OPPLAND SAU- OG GEITALSLAG

UTDRAG AV REGNSKAP FOR OPPLAND GJETERHUNDLAG 2003

Resultatkonto

	Debet	Kredit
Medlemskontigent		15050,-
Gjeterhundprøver	23106,52	36000,-
Salg pins		950,-
Dommerkurs	4272,-	
Kontor/Adm. Kostnader	2073,-	
Renteinntekter		281,-
	29451,52	52281,-
Overskudd	22829,48	
	52281,-	52281,-
Egenkapital 01.01.03		59414,61
Overskudd 2003		22829,48
Egenkapital 31.12.03	82244,09	
	82244,09	82244,09

Lillehammer 14.01.04

Kjell-Ivar Bergehagen

LOKALLAGSLEDERE I OPPLAND I 2003.

LAG	LEDER	ADRESSE	TELEFON
LESJA	ÅGE TØNDEVOLDSHAGEN	2665 LESJA	61243034-99693817
DOVRE	GRETJE ENGEN	2662 DOVRE	61240770-
SEL	INGEBRETH D. SANDBU	2670 OTTA	61231801-41509656
HEIDAL	THOMAS STEBERGLØKKEN	2677 N. HEIDAL	61233955-
SKJÅK	SISSEL SKOGHEIM	2693 NORDBERG	61213750-
LOM	BJØRN TEIGEN	2686 LOM	61211488-
VÅGÅ	ANDERS SVARE	2680 VÅGÅ	61232079-95054231
NORD FRON	TORGEIR REMME	2640 VINSTRA	61295155-97095155
SØR FRON	PÅL KJORSTAD	2647 SØR FRON	61298057-99034406
RINGEBU	JANETT MYHRE ERNST	2632 VENABYGD	61284191-
FÅVANG	HANS M. HJELSTUEN	2634 FÅVANG	61282175-
ØYER/TRETENODD	FOSSUM	2636 ØYER	61278627-48145393
Ø.GAUSDAL	TORGEIR NORDLIEN	2652 SVINGVOLL	61228124-
V.GAUSDAL	OLAF SØNSTEGÅRD	2657 SVATSUM	61225101-91350896
FÅBERG	THOMAS RINDAL	2607 VINGROM	61262107-
BIRI	KNUT STEINSTAD	2837 BIRISTRAND	61184836-
SNERTINGDAL	ODDVAR A. NERENG	2839 Ø.SNERTINGD	61183887-
VARDAL	TORMOD GUNDERSTUEN	2822 BYBRUA	61186235-92063640
ØSTRE TOTEN	OLE M. FJØRKENSTAD	2848 SKREIA	61164777-
TOTEN III	PER FRODAHL	2848 SKREIA	61166111-92612825
KOLBU	JOHAN E. DYSTHE	2847 KOLBU	61167114-
VESTRE TOTEN	JOHANNES HUBRED	2846 BØVERBRU	61195156-
HADELAND	CHRISTOPHER LANGE	2743 HARESTUA	61323654-61322077
SØNDRE LAND	IVAR VESTERÅS	2860 HOV	61122964-
NORDRE LAND	ROGER JØRANLI	2870 DOKKA	61119281-
ETNEDAL	ASTRID T. JEVNE	2890 ETNEDAL	61121999-
NORD AURDAL	HENRIK GRØNDALEN	2910 AURDAL	61364535-
SØR AURDAL	OLE ARNE ØYHUS	2930 BAGN	61347815-94147723
V. SLIDRE	GULLIK STEE	2967 LOMEN	61343855-
Ø. SLIDRE	ARNE ROGNE	2943 ROGNE	61342214-
ØYE	KJELL STENDE	2977 ØYE	61368725-
AUSTVANG	EINAR H. HJELLE	2975 VANG I V.	61367127-
VANG	KRISTIN B. LAJORD	2975 VANG I V.	61367214-91158656

OPPLAND SAU- OG GEITALSLAG

STYRER, RÅD OG UTVALG I OPPLAND SAU- OG GEITALSLAG.

LEDER:	KRISTIN BAKKE LAJORD, VANG	61367214-91158656
NESTLEDER:	PÅL KJORSTAD, SØR FRON	61298057-99034406
STYREMEDLEMMER:	BJØRG T. SKREBERGENE, Ø.SLIDRE	61341434-91358330
	TERJE BAKKEN, DOKKA	61119298-99533538
	ÅGE TØNDEVOLDSHAGEN, LESJA	61243034-99693817
VARAMEDLEMMER:	KNUT HØYSTAD, RINGEBU	61280498-90575919
	SISSEL RØER, RAUFOSS	61190332-97634287
	NINA KRISTIANSEN, RYFOSS	61343758-99009465

AVLSRÅDET FOR GEIT. (FRA 1/1-04)

LEDER:	ANDRIS KNUT LYKKEN, Ø.SLIDRE
MEDLEM:	ØYVIND KROGSVEEN, FÅVANG
MEDLEM:	GUNNAR BREIVIK, RØN
MEDLEM:	ERLING SKURDAL, FMLA. GJØVIK

AVLSRÅDET FOR SAU. (FRA 1/1-04)

LEDER:	ODD STEINAR GRANHEIM, TRETEN
MEDLEM:	TERJE BAKKEN, NORDRE LAND
MEDLEM:	HANS PETTER VABERG, VÅGÅ
MEDLEM:	TROND OLA HEGGEN, JAREN
MEDLEM:	NINA VALBERG NORDRUM, HED-OPP.

OPPLAND SAU- OG GEITALSLAG

UTVIKLINGA I MEDLEMSTALET I OPPLAND SAU- OG GEITALSLAG.

LOKALLAG	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
LESJA	81	98	95	100	103	104	103
DOVRE	72	67	62	64	62	57	57
SKJÅK	46	49	46	51	45	44	42
LOM	81	78	75	72	73	69	65
VÅGÅ	67	68	77	68	71	69	73
SEL	36	37	36	33	33	32	33
HEIDAL	-	-	-	18	23	23	19
NORD FRON	137	140	132	125	92	82	72
SØR FRON	100	98	91	93	94	69	63
RINGEBU	46	55	52	50	46	45	52
FÅVANG	92	88	86	82	80	76	68
ØYER/TRETEN	63	62	61	58	68	66	60
Ø. GAUSDAL	29	34	37	41	42	45	45
V. GAUSDAL	55	51	54	53	50	50	49
FÅBERG	96	94	91	86	84	62	59
BIRI	73	70	68	64	68	66	54
SNERTINGDAL	31	29	29	31	32	32	34
VARDAL	26	24	21	21	20	22	25
ØSTRE TOTEN	37	37	32	30	27	27	23
TOTEN III	52	57	57	60	59	55	49
KOLBU	55	57	53	49	57	55	49
VESTRE TOTEN	35	37	38	39	38	40	39
HADELAND	93	92	88	89	85	77	66
SØNDRE LAND	52	53	53	58	57	57	52
NORDRE LAND	66	67	70	65	66	65	60
ETNEDAL	32	34	32	20	23	23	23
SØR AURDAL	63	63	62	62	60	54	49
NORD AURDAL	65	57	57	56	64	64	62
VESTRE SLIDRE	52	51	47	47	45	43	43
ØYSTRE SLIDRE	83	85	80	77	71	66	59
ØYE	18	17	17	16	17	17	16
AUSTVANG	22	23	25	25	25	24	23
VANG	21	20	20	20	18	19	17
SUM	1877	1892	1844	1822	1767	1701	1621

Rentefritt lån til brannvarslingsanlegg

Over 4 500 dyr er reddet fra en tragisk død. Flere enn 4 000 bønder har montert brannvarslingsanlegg på gården. Derfor er mange branner slokket før de gjorde vesentlig skade. Det er også spart 93 mill. kroner i ertslatningsutbetalinger.

Mer enn 8 000 vedlikeholdsavtaler Over halvparten av driftsbryggingsbrannene skyldes feil ved det elektriske anlegget. Derfor er vi gladd for at det er inngått over 8 000 vedlikeholdsavtaler for elektrisk anlegg på norske gårdsbruk.

Ønsker du større trygghet for dyra og familien din? Benytt deg av tilbuddet om:

- Rentefritt lån til anskaffelse og montering av godkjent brannvarslingsanlegg som sparer deg for flere tusen kroner i årlig rente
- 30% sikkerheitsrabatt i premien for landbruksforsikring dekker avdrag på ånet
- 10% sikkerheitsrabatt for vedlikeholdsavtale for et anlegg som for de fleste dekker kostnadene til kontroll av anlegget

NBL Rabatt og finansiering er under vurdering når det gjelder driftsformer med offentlig påbud om brannvarsling.

Med en viss egennimsats får du i praksis brannvarslingsanlegget kostnadsfritt!

Fyll ut svarslippene og send dem til Gjensidige NOR Forsikring. Les mer på våre internetsider.
www.gjensidigenor.no

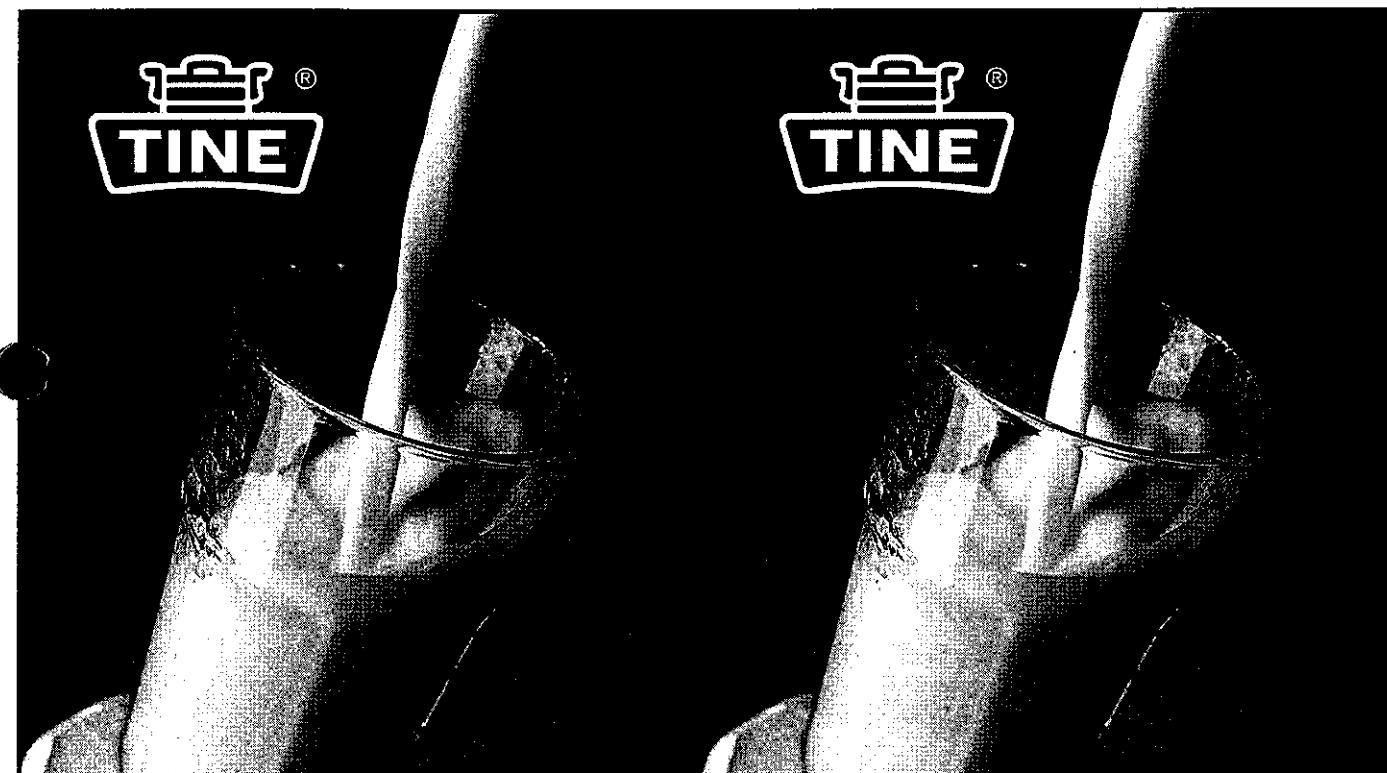
Kjennetegnet
verdigjort
Ikke
Gjensidige NOR
verdigjort
verdigjort

SVARSENDING
Avtale nr.:151107/142

Gjensidige
NOR
Marked Landbruk
1326 LYSAKER

► EZOTEC
Bestillingskort
 Jeg ønsker kontakt for å gjøre noe effektivt med brannberedskapen på gården min.

Navn:	
Adresse:	
Postnummer:	Poststed:
Tелефon dagtid:	Tелефon kveldstid:

TineMelk. Må ha det. Bare må ha det.

Med et godt fôr får dine dyr det bedre!

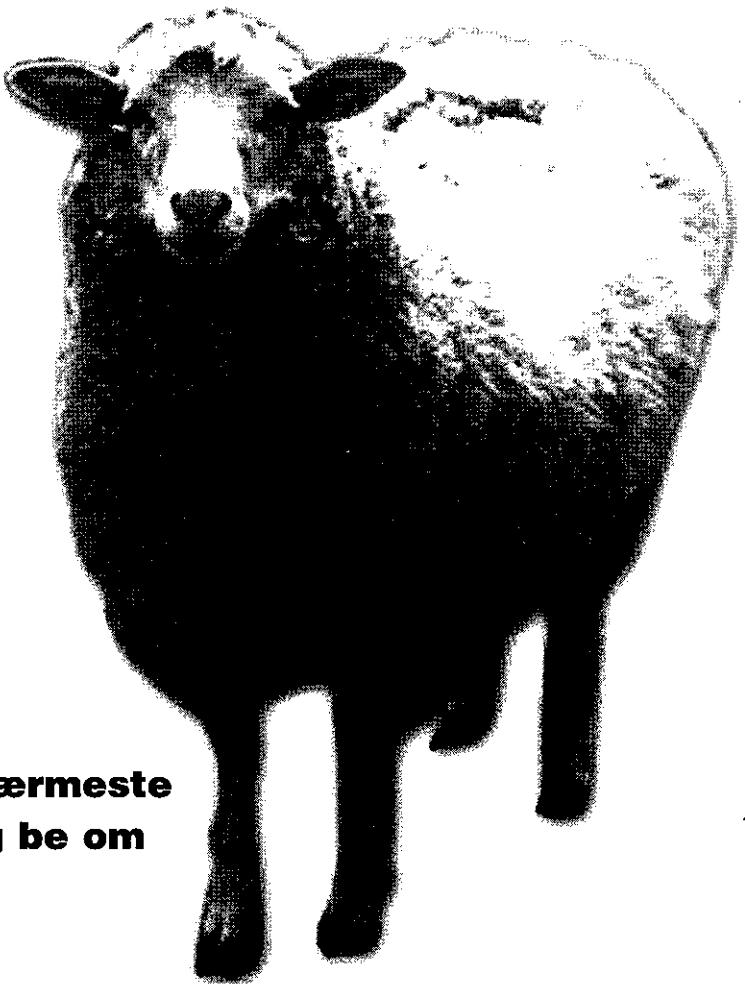
Det er viktig å velge riktig
fôr til dine dyr .

Dyra skal ha det føret som
passer best for dem.

Vi har et bredt sortiment til
drøvtyggere. Dette i tillegg
til våre spesialblandinger
for sau.

Vi hjelper deg å velge den
rette blandingen for din
besetning i forhold til
grovfôrkvalitet og sesong.

**Ta kontakt med din nærmeste
Norgesfôr-avdeling og be om
et tilbud!**

NORGESFÔR
BONDENS TRYGGE VALG

DMT • 62 35 18 30

Ottadalen
Telefon:
61 21 18 20

Vinstra
Telefon:
61 29 01 20

Hadeland
Telefon:
61 33 68 20

Strand Brænderi
Telefon:
62 35 15 00

NEW HOLLAND TS-A

Modell TS100A, TS110A, TS115A, TS125A og TS135A. 101-136 hk. (162 hk.)

ÅRETS STORE
TRAKTOR-
NYHET!

A-K
maskiner

Vår styrke - din trygghet

www.a-k.no

Gjøvik: Tlf. 61 13 86 30

Dokka: Tlf. 61 11 33 60

Leira: Tlf. 61 35 87 60

Gir du soya FORMEL Sau får du høyare tilvekst og kraftigare lam til beitelepp.
Forsök har synt at tilveksten kan bli 17 % høyere med FORMEL Sau enn med vanlig kraftifôr.

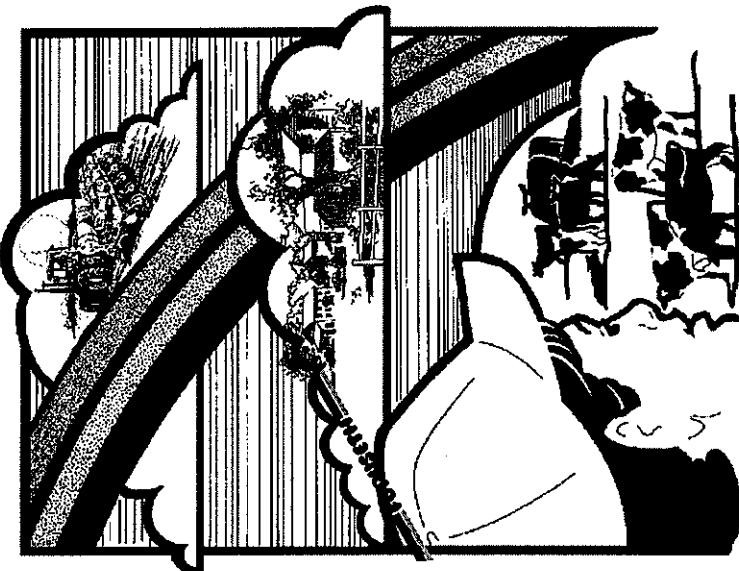
FORMEL Sau gir større tilvekst til lamma

Fôringa i tida før og etter lamming er svært avgjørende for mjølkproduksjonen til sauen og dermed for tilveksten på lamma. Sauer i godt hold har evne til å utnytte energi fra eige kroppsstoff til mjølkproduksjon dersom dei får tilført nok protein fra føret. FORMEL Sau har høgt innhold av protein. FORMEL Sau inneholder 120 g AAT pr. foreining og har allsidig aminosyresammensetning. Dette fremmer saua si naturlige evne til å mobilisere opplagra fett til mjølkproduksjon. Dermed gir ho meir mjølk så lamma kan vekse seg store og kraftige fram til beite-

Kontakt Felleskjøpet for meir informasjon.

Vi legger villkårene til rette
for et godt samarbeid!

Ring vårt slakteri på
GRØNN LINJE, 800 34 111

FURUSETH

2072 DAL

FTS

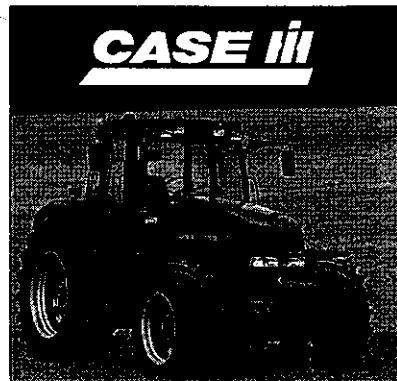
Landbruksenteret midt i dalen!

TRAKTORER, MASKINER OG REDSKAPER FOR JORD- SKOGBRUK OG INDUSTRI.
TRAKTOR OG LANDBRUKSVERKSTED.

Importør: HCP Norge AS

**Distriktets
største og beste
utvalg i traktorer
og redskaper.
Nytt og brukt.**

Importør: LMB

CLAAS
Høstemaskiner

GAUPEN
KJØR NORSK

Fron Traktor Service

2640 Vinstra - Telefon 61 29 24 60

**Landets største byggevarerforretning
uten kjedetilknytning**

Smil, service, gode priser
og raske leveringer,
er noen av våre kjennemerker

**BYGGEVARER
TRELAST
JERNVARE
LANDBRUK**

Kjøp hos oss – det lønner seg!

GAUSDAL
LANDHANDLERI AS
www.gaus.no

Tiden og behovene
forandrer seg.

Vi forlater derfor Prinfo
og blir oss selv igjen.

Nå er vi bare

Dialecta
rett og slett

DE GODE LØSNINGENE GIR DEG TRYGGHET

Lillehammer: 61 24 67 70

Vinstra: 61 29 21 80

LAV RENTE ?

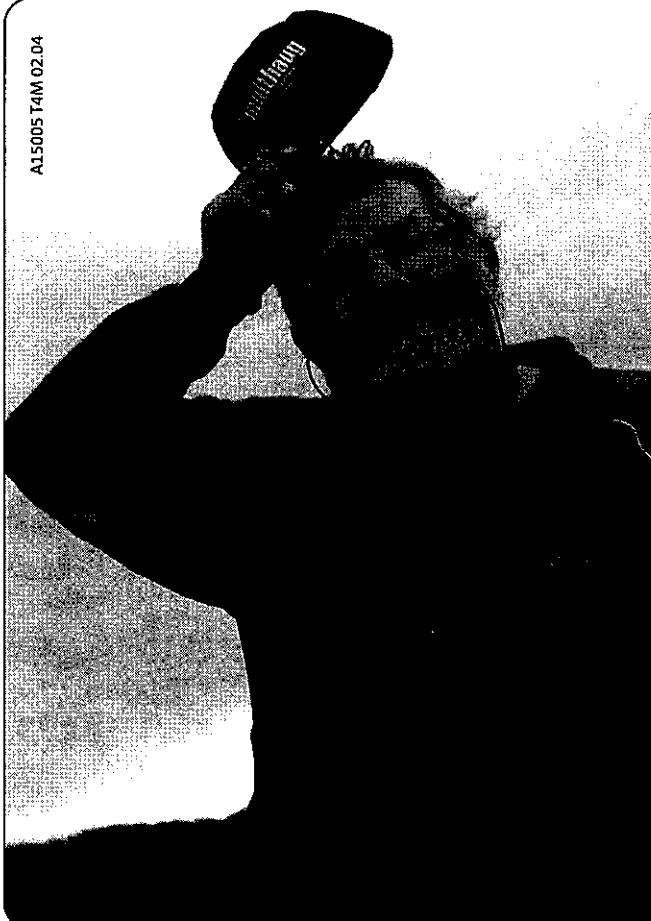
Spør oss om alternative
spareformer !

Lom og Skjåk Sparebank **1**

**EIK
SENTERET**

**-Vi er der når du
trenger oss!**

En brannsikkerhetsavtale høres kanskje ikke så morsomt ut. Men det gjør ikke et nedbrent fjøs heller.

Feil ved det elektriske anlegget er en av de hyppigste årsakene til brann i driftsbygninger. Derfor har vi utviklet en sikkerhetsavtale for slike anlegg som både kan gi deg en tryggere hverdag og en billigere forsikring. Inngår du en slik sikkerhetsavtale får du nemlig rabatt på forsikringspremien, i tillegg til at det elektriske anlegget blir kontrollert og vedlikholdt minst hvert 3. år.

Kontakt oss på 03100, se gjensidigenor.no eller kom innom vårt kontor.

**Gjøvik kommune
støtter saueholdet og
arbeidet for verdiskaping
med basis i beiteressursene.**

Bank - Fond - Forsikring

- alt på ett sted

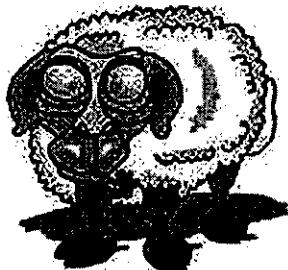
Tlf. 61 29 52 00 Telefax 61 29 52 01

E-post: bankpost@gudbrandsdal.sparebank1.no

Web. adresse: www.gudbrandsdal.sparebank1.no

Besøk oss i banken eller på nettet!

SpareBank 1 Gudbrandsdal

***Vi har også forsikring for landbruket
– ta kontakt med din lokale sparebank eller
vårt felles salskontor på Fagernes***

• Vang Sparebank	tlf. 61367600
• Vestre Slidre Sparebank	tlf. 61343600
• Øystre Slidre Sparebank	tlf. 61340950
• Etnedal Sparebank	tlf. 61121500
• Fagernes	tlf. 61366637 / 61366638

Gilde Hed-Opps Sauekontroll

Kom og bli med i sauekontrollen. Sauekontrollen gir grunnlag for å kunne drive et bedre avlsarbeid på sau i egen besetning og i samarbeid med andre sauebønder. Data fra sauekontrollen gir grunnlag for analyse av egen drift.

Gilde Hed-Opps sauekontroll tilbyr faglig rådgivning i form av faginfo, gruppemøter, studieringer, fagmøter og medlemsmøter. Vi formidler sauaprogram for registrering på egen datamaskin. Gratis demo i tre måneder.

Nærmere informasjon ved fagansvarlig sau i Gilde Hed-Opp, telefon 913 78 381, e-post nina.nordrum@gilde.no, eller lokale rådgivere i sauekontrollen.

Gilde Hedmark og Oppland
Slakterier BA

Gilde